

Stane Kavčič

SKOJ in LMJ - pred združitvijo

»Mladinski organizaciji Jugoslavije — Zveza Komunistične mladine Jugoslavije in Ljudska mladina Jugoslavije — sta časno izvršili vse naloge, ki sta jih njima postavljali Komunistična partija in Ljudska fronta, ter imata pomembno vlogo v današnjem boju za zgraditev socializma v naši deželi.« S temi besedami je v partijskem programu dano priznanje naši mladi generaciji za njeno dolgoletno nesebično in požrtvovalno delo, za njene herojske podvige v narodnoosvobodilni borbi in v sedanji etapi graditve socializma. Mladina Jugoslavije je lahko upravičeno ponosna na to veliko priznanje, ponosna tembolj zato, ker si ga je priborila v surovih preizkušnjah in težavah naše borbe za osvoboditev in za socializem.

Globoki in resnični patriotizem, ljubezen do domovine in naših narodov, do svobode, resnice, napredka in demokracije ter neposredna povezanost s Partijo in Fronto, zaupanje in ljubezen do Partije in do tovariša Tita — evo, to so bile osnovne in glavne lastnosti naše mlade generacije. Od tod je naše mlado pokolenje črpalo moči in poguma za častno izvrševanje nalog, ki so jih postavljali pred mladino naši narodi, Partija in Tito.

Revolucionaren proces in vsestranski napredek, bolje rečeno revolucionarno-gospodarski skok, ki so ga naši narodi pod vodstvom Tita in Partije napravili, se je v vsej svoji revolucionarnosti in demokratičnosti odrazil tudi pri naši mladini. Velika misel o enotnosti mladine, o borbi za obrambo naših narodov pred fašizmom, misel o življenju, ki bi mladim ljudem dajalo lepše in svetlejšje perspektive kot so bile perspektive njihovih očetov, ta misel — za katero se je že od vsega začetka boril SKOJ — je danes postala živo dejstvo in stvarnost. Pot do te stvarnosti je bila težka in krvava. Toda ravno v borbi s težavami se je naše mlado pokolenje vzgajalo v rod pogumnih, ponosnih, aktivnih, narodu in Partiji predanih ljudi, polnih optimizma, človekoljubja, medsebojnega tovarištva in ljubezni do svoje nove domovine.

Aktivizacija mladine v narodnoosvobodilni borbi je dejansko predstavljala proces, ki je razbijal tiste različne ideološko-politične poglede na svet in podvojen na mnoge mladinske organizacije, grupe in skupine, ki so značilne in nujne za kapitalistično družbo in njen sistem. Enotnost mladine je rasla in se razvijala na platformi borbene in poslednega izvrševanja tistih nalog, ki jih je postavljala Partija. Zato je proces vse večje aktivizacije mladine med vojno in po vojni predstavljala tudi prehod širokih mladinskih množic na pozicije Partije in hkrati med mladino neprestano odstranjeval posledice in različne stare kapitalistične preteklosti. Razumljivo, da te različne, oziroma posledice starega sveta in njegove vzgoje še niso popolnoma odstranjene, potrebna bo še dolgotrajna in naporna borba s njimi; na tem poprišču čaka našo Partijo še težko, naporno, komplicirano in sistematično vzgojno delo. Toda proces združevanja mlade generacije, ki se je vršil še dolgo vrsto let, je sedaj dosegel tako stopnjo, da se sedanji mladinski organizaciji — Ljudska mladina Jugoslavije in Zveza Komunistične mladine — združita v eno. Historiat mladinskega gibanja v Jugoslaviji nas jasno uči, da je revolucionarni napredek naše mladine, napravljen v izvrševanju linije naše Partije, dejansko proces neprestane združevanja mlade generacije. To združevanje in razvoj enotnosti mlade generacije v danih etapah tudi nujno diktiral odgovarjajoče organizacijske forme in metodo dela. Neposredni izvrševalec in borcev za linijo Partije je med mladino bil SKOJ, ki je vedno stal v prvih vrstah borbe za pravice mladine in za njeno boljše bodočnost. SKOJ je bil tudi vedno neposredni organizator novih organizacijskih oblik, tistih organizacijskih oblik, ki so se v danih okoliščinah pokazale nujne in najboljše za čim večjo aktivizacijo mladine, za poglobljanje njene enotnosti in za njen daljnji politični razvoj. SKOJ je neposredno pred vojno bil organizator združevanja mladine v Mladinsko zvezo za obrambo dežele, za pomoč Španiji in Čehoslovaki. Glede na sedanje oblozbe o nacionalizmu je potrebno poudariti, da je iniciator tega mladinskega gibanja, ki je po svoji vsebini bilo globoko internacionalno, bil CK KPJ s Titom na čelu! Takoj po razpadu stare Jugoslavije so se začele formirati široke antifašistične organizacije, ki so v začetku zlasti v Sloveniji bile še koalicijske. Glavni organizator teh širokih mladinskih antifašističnih zvez je bil opet SKOJ. Iz teh organizacij je kasneje nastal USAOJ, neposredni predhodnik Ljudske mladine Jugoslavije.

Revolucionarni proces razvoja mladine je torej v narodnoosvobodilni borbi ostvaril dve mladinski organizaciji. Vse ostale mladinske organizacije so se pokazale nepotrebne in mnoge od njih za enotnost in napredek mladine direktno škodljive in zato so tudi propadle. Toda razvoj mladine se z zaključkom vojne ni ustavil, ampak nadaljeval v nezmanjšanem tempu v pogojih socialistične graditve. Mladinska progna in druge delovne

akcije, katerih se je udeležilo na stotine tisoč mladih, so imele kolosalno vlogo vzgojitelja mladine v duhu socializma. Ogromni delovni naporji naših delovnih kolektivov po tovarnih in rudnikih, pojav masovnega udarništva, novatorstva in prostovoljnega dela — to so najšvilnejši, najbolj učinkoviti in množični primeri, na katerih se naša mladina uči in vzgaja v duhu marksizma-leninizma, v duhu socializma.

Zato je V. kongres v sprejetem partijskem programu ugotovil: »V teku razvoja čedalje bolj izginjajo politične in ideološke razlike med Zvezo komunistične mladine Jugoslavije in Ljudsko mladino Jugoslavije. To sta organizaciji, v katerih se zbira delavska, kmečka in šolska mladina naše dežele. V teh organizacijah se vzgaja mladina v duhu ljubezni do svoje socialistične domovine, v duhu socializma.« In dalje: »Zaradi vsega tega ima Komunistična partija za naravno, da pride do popolnega zlitja obeh organizacij na osnovi enotnega programa v duhu socializma in na osnovi najširših organizacijskih oblik.«

Omenjena dejstva je bilo potrebno podpreti predvsem zato, ker so se v zvezi z združevanjem mladinskih organizacij že začele pojavljati nekatere napake in nepravilna pojmovanja, katere moramo zelo odločno odstraniti. Združevanje mladinskih organizacij skušajo izkoristiti reakcionarni elementi in nekateri sovražno razpoloženi duhovniki. Oni prikazujejo združitev SKOJ-a z LMJ namenoma napačno, hotoč s tem odtrgati en del mladine od bodoče enotne mladinske organizacije ali politično in organizacijsko zvodniti njeno vsebino, aktivnost in organizacijsko čvrstino.

Nekateri naši tovariši in odgovorni partijski funkcionarji, kakor tudi nekateri celice smatrajo združevanje mladinskih organizacij za izključno interno mladinsko stvar, s katero oni nimajo nič skupnega in niso odgovorni za pravilno izvedbo te naloge. Tako pojmovanje je popolnoma nasprotno z zaključki V. kongresa, z dolgotrajnim in napornim delom naše Partije med mladino, z borbo Partije za pravice mladine, s katero si je naša Partija priborila vso neomajno ljubezen in zaupanje najširših mladinskih množic. Končno je tudi popolnoma jasno, da se združitev SKOJ-a in LMJ brez prave partijske pomoči in kontrole ne more pravilno izvesti. Zanemarjanje tega problema od strani posameznih partijskih organizacij že izkoriščajo sovražno razpoloženi elementi, ki s perfidno izmišljenjo propagando poskušajo ustvarjati, zlasti med politično manj razgledano mladino, malodušnost, pasivnost in nejasnost. Če bi taki »prijatelji« mladine s svojim delom uspeli, bi to nujno dovedlo do zelo težkih političnih problemov, ki bi imeli težke posledice ne samo za mladino in njene organizacije, ampak tudi za Partijo. Zato morajo partijske organizacije smatrati združevanje SKOJ-a in LMJ kot svojo nalogo in dajati mladinskim organizacijam vso potrebno pomoč. Ta pomoč ne sme biti direktno poseganje v mladinsko organizacijo in neke vrste »intervencija«, ki naj določijo »kje, kdaj in kako« naj se združitev izvede. Pomoč, ki jo morajo partiji nuditi mladinskim organizacijam, mora biti v tem, da mladini pravilno pojasnijo politični pomen združevanja, razvoj mladinskega gibanja, ki je nujno do te združitve moral dospeti, in tako dalje. Partiji morajo razkrinkavati vse tiste elemente in poizkuse sovražnikov, ki hočejo ob tej priliki na kakršnekoli način mladino odtegniti iz dosedanjega dela in usmeriti na neke druge probleme, ki nimajo s sedanjo stvarnostjo in z lepšo bodočnostjo mladine nič skupnega.

V vseh primerih, kjer se naši tovariši, partijski in mladinski funkcionarji niso dovolj poglobili in politično analizirali tiste razvojne momente, ki so nujno pripeljali do združevanja LMJ in SKOJ-a, se je pojavil tudi grobi formalistični odnos do tega vprašanja. Nekateri mladinski aktivisti-partijski, skupaj s ostalimi partijskimi funkcionarji samo čakajo, kdaj bo postavljen definitiven rok za združevanje, kdaj bodo lahko predali SKOJ-evske arhive, do katerega roka se bodo razformirali SKOJ-evski komiteji itd. Skratka, ne gledajo v združevanju mladinskih organizacij razvojnega revolucionarnega procesa, ki se je na principih marksizma-leninizma vršil, se vrši in se bo vršil med našo mladino. Oni ne vidijo v tem aktu nujne posledice tistega revolucionarnega in političnega razvoja, ki ga je naše mlado pokolenje napravilo v zadnjih desetih letih. Ne smatrajo združevanje kot ogromen uspeh naše Partije, ki je znala mladino privedi na partijske pozicije in osvojiti najširše mladinske množice, ki danes pod njenim vodstvom gredo v socializem in se vsakodnevno aktivno bore za njegovo graditve. Če se združevanje mladinskih organizacij označuje zgolj kot organizacijsko formalističen sklep, tedaj je seveda razumljivo, da se tudi k izvedbi tega sklepa pristopa zgolj formalistično-birokratsko. Toda tako gledanje in ocenjevanje važnega sklepa V. kongresa Partije bi nujno imelo zelo težke posledice v bodoči aktivnosti in v revolucionarno progresivnem razvoju mladine. Proti omenjenim grobim forma-

lističnim pojavom se je treba boriti predvsem s pojasnjevanjem tiste revolucionarne poti, po kateri je naša mladina pod vodstvom Partije prišla do take politične enotnosti in aktivnosti, da se danes organizira v eni sami mladinski organizaciji.

Perspektivo ene same mladinske organizacije poizkušajo ponekod, in to zlasti nekateri reakcionarni duhovniki, izkoristiti za odlegovanje mladine iz dosedanjih mladinskih organizacij. Oni strahijo mladino s kruto in vojaško disciplino, ki naj bi vladala v bodoči enotni mladinski organizaciji. Izkoriščajo verska čustva predvsem politično manj razgledane kmečke mladine na ta način, da prikazujejo bodočo enotno mladinsko organizacijo kot izrazito breverversko, anti-religiozno, amoralno itd. Samo dosledno in politično pojasnjevanje tako samega združevanja kakor tudi karakterja in organizacijskih principov bodoče enotne organizacije, katerega morajo vršiti vsi člani Partije in SKOJ-a, kakor tudi ostali aktivisti Fronte in Ljudske mladine, lahko uspešno prepreči sovražne načrte omenjenih reakcionarnih elementov.

Po drugi strani pa je perspektiva ene same mladinske organizacije ponekod tudi povzročila zaključke sektaške prirode, ki bi nujno pomenili, ako jih takoj ne odstranimo, nevarno in sektaško zoževanje mladinske organizacije. Od kod prihajajo taki zaključki in kdo je njihov iniciator? Taki zaključki se prvenstveno pojavljajo med tistimi starimi SKOJ-evci, ki po krivdi, oziroma zaradi sektaštvu partijskih organizacij, glavni nosilec sektaštva v mladinski organizaciji. Takih primerov je bilo največ predvsem v partizanskih krajih Dolenjske, Notranjske in Primorske, kjer je v narodnoosvobodilni borbi bila izvršena diferenciacija, oziroma kakor to SKOJ-evci še danes imenujejo: delitev na naše in bele. Oni čutili, da se jim je zgodila krivica, sklicujejo se na svoje zadržanje in aktivnost v preteklosti, ki se vsekakor mnogokrat ne more primerjati s preteklostjo in aktivnostjo mnogih novih in mlajših članov Ljudske mladine. Zaradi tega sedaj glede na bodočo enotno mladinsko organizacijo uvažajo zaključujejo, da se jih postavlja v isto vrsto s tisto mladino, ki nima takih zaslug v preteklosti in ki je v vojni in neposredno po njej bila še pasivna ali še celo sovražno razpoložena nasproti nam. Popolnoma je jasno, da izvor njihovega sektaštva ni v njih samih, ampak v sektaštvu in očini partijskih organizacij. Treba se je zelo energično boriti proti vsakemu sektaškemu zoževanju mladinskega gibanja, ki bi se pojavilo v zvezi z združevanjem. Mi moramo z združevanjem vpliv mladinske organizacije razširiti in prilegniti v naše vrste, oziroma v vrste bodoče enotne mladinske organizacije še tisto mladino, ki do sedaj iz kakršnih koli razlogov ni bila aktivno vključena, oziroma organizacijsko povezana. Naloga Partije je, da vsem SKOJ-evskim tovarišem in ostalim mladinskim aktivistom to našo linijo pravilno pojasni, da jim politično prikaže tisti ogromen razvojni pomik, ki ga mladinska organizacija ima in ki ga bo imela tudi v bodoče.

Istotrasno pa je absolutno potrebno, da partijske organizacije likvidirajo svoj sektaški odnos do SKOJ-evcev in da ob tej priliki popravijo tiste krivice, ki so se do sedaj mnogim predanim in za Partijo sposobnim SKOJ-evcem dogajale. Bilo bi seveda napačno vse SKOJ-evce mehanično sprejemati v Partijo ali v kandidate; nekateri SKOJ-evci bodo ostali v mladinski organizaciji in si bodo s svojim bodočim delom kaj hitro ustvarili možnosti, da postanejo kandidati Partije. Toda prav tako je mnogo članov SKOJ-a, ki imajo vse pogoje, da se takoj sprejmejo v Partijo in med njimi so tudi taki, ki po svojem dosedanjem delu zaslužijo, da takoj postanejo člani Partije. SKOJ-evci, ki so sedaj sprejeti v Partijo ali so postali kandidati, morajo seveda še naprej delati med mladino. Morajo se kot mladi člani Partije čutili odgovorne za mladinsko organizacijo, biti morajo njeni najboljši in najaktivnejši člani in kol tuki bodo tudi imeli vse pogoje, da jih mladina izvoli za voditelje bodoče enotne mladinske organizacije.

Celoten proces združevanja se mora vršiti brez naglice, postopoma, na osnovi ocene konkretnih prilik, pogojev in okoliščin. Pri sprejemanju SKOJ-evcev v Partijo ali kandidate morajo celice upoštevati individualne sposobnosti in zasluge ter sedanje delo vsakega posameznika. Od pravilne rešitve te naloge je tudi v veliki meri odvisno uspešno delo bodoče enotne mladinske organizacije in s tem tudi neposredno povezano uspešno izvrševanje tistega ogromnega vzgojnega dela, ki ga mora naša Partija vršiti med mladino.

Vzpredno s sektaštvom so zaznamovani tudi pojavi oportunitizma. Tudi v tej smeri poizkušajo ustvarjati kapital za sebe posamezni sovražniki naše socialistične graditve. Čujejo se teorije, češ da je SKOJ

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

SKOJ in LMJ pred združitvijo — Prvi plenum Centralnega odbora AFZ Jugoslavije — Ob III. zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu Gradnja zadrudnih domov v okraju Novo mesto — Beseda naših bralcev — Fizkultura — Sah

PRVI PLENUM CENTRALNEGA ODBORA AFZ JUGOSLAVIJE V. kongres KP Jugoslavije in naloge Antifašistične fronte žena Jugoslavije

Referat predsednice Izvršnega odbora AFZJ tov. Vide Tomšič

V nedeljo se je v Beogradu začel I. plenum Centralnega odbora AFZ Jugoslavije. Po referatu sekretarke centralnega odbora Antifašističnih žena Vande Novoselove o organizacijskih vprašanjih, delu sekcije »Mati in otrok«, o uspehih, ki jih je centralni odbor AFZ dosegel v stikih z demokratičnimi organizacijami žena v tujini in pri organiziranju paviljona AFZ Jugoslavije na razstavi Mednarodne demokratične federacije žena v Parizu, je predsednica izvršnega odbora tovarišica Vida Tomšičeva imela referat »V. kongres KPJ in naloge Antifašistične fronte žena Jugoslavije.«

Tov. Vida Tomšičeva je najprej govorila o nalogah AFZ v zvezi s sklepi V. kongresa KPJ, o pomenu dela V. kongresa ter njegovih sklepov, kakor tudi klevečniški kampanji, ki jo zadnje čase vodijo v deželah protiih imperialistične fronte proti naši državi in Partiji. Ko je govorila o provokacijah proti našim državljanom v demokratičnih deželah, je dejala:

»Ravnjanja z našimi vojenci na Češkoslovaškem, z našimi državljani v Albaniji in Bolgariji, z našimi manjšinami na Madžarskem in v Rumuniji ni mogoče z ničemer opravičiti. To ravnanje moremo nekoliko razumeti. Zaradi pomanjkanja kaleršnih kolij argumentov in dokazov za svoje kleveče skušajo s takšnim ravnanjem in nasiljem nesramno prepričati naše narode in nepočene ljudi na svetu — ne verjamemo pa, da tudi sebe Klavne izjave nekaterih redkih, vsem nam znanih dezertarjev, karieristov, protipartijskih in protiljudskih elementov ali prestarašnih paničarjev, njihovi pozivi na »vstajo«, da bi strmoglavili naše partijsko in državno vodstvo — imajo morda kakšno vrednost v očeh naših obrekovalcev, toda kako naj prepričajo nas, naše narode, borce, graditelje, aktiviste naše stvarnosti? Kaj pa naj rečemo o terorju nad našimi vojenci na Češkoslovaškem? Naša dežela je tja poslala na tisoče najboljših mladincev — otrok naših padlih borcev, aktiviste naših mladinskih orga-

nizacij. Te naše mladince zdaj silijo, da bi pljunili na prelito kri svojih staršev, da bi obrekli, kar smo si izvojevali z žrtvami njihovih očetov in mater. Ko pa izmed tisočev naše mladine — ki je ne moreta omajati niti teror niti obljube — vendar prisilijo posameznike do kakšnega podpisu ali izjave, kaj naj to pomeni za prepričevanje naših narodov? Toda to bo neizbrisen dokaz najhujših protidemokratičnih in protisovjetskih metod naših kritikov.«

Tov. Vida Tomšič je nadalje govorila o delu in borbi KPJ za enakopravnost žena v stari Jugoslaviji, o mobilizaciji žena za skupno borbo vsega delovnega ljudstva proti izkoriščevalcem, o borbi KPJ, da razbije vpliv reakcije na ženske množice in da jim je z njihovimi lastnimi izkušnjami kazala revolucionarno borbeno pot. Nadalje je zlasti naglasila vlogo KPJ v organizacijskem utrjevanju protifašističnega ženskega gibanja in pri izgradnji organizacije AFZ med narodnoosvobodilno borbo ter vlogo KPJ pri nadaljnjem razvoju in krepitevi AFZ po osvoboditvi. Organizacija AFZ dobiva po osvoboditvi naloge, da množično dela med ženami, kar zlasti velja za delo na vasi, dalje naloge pri graditvi socializma in kot specifično ter trajno nalogo, da sodeluje z ljudsko oblastjo pri delu za zaščito mater in otrok.

Tov. Vida Tomšič je govorila potem o nekaterih pomanjkljivostih pri dosedanjem delu AFZ, na katere je opozoril V. kongres KPJ. Dejala je:

»Razen doseženih nedvomnih uspehov pri delu med ženami je V. kongres KPJ opozoril, da ti uspehi še vedno ne ustrezajo možnostim ter da je še mnogo pomanjkljivosti. Kot najresnejša pomanjkljivost je premainja organizacija žena, zlasti najbolj zaostalih. Vzrok te pomanjkljivosti je, da so organizacijske oblike toge in enolične, kakor tudi, da se mnoge naše organizacije in vodstva ne usmerijo na svoje specifične naloge ter tako izgubljajo stik z ženskimi množicami.

Naloge, ki jih je določil V. kongres KPJ organizacijam AFZ

Iz splošnih nalog, ki čakajo Partijo in narode Jugoslavije, iz kritičnega pregleda pomanjkljivosti pri našem delu, kakor tudi zlasti iz nalog, ki so nam naložene v referatu in programu Partije, moramo ugotoviti naslednje naloge:

1. Najširše politično delo med ženami in zlasti med najbolj zaostalimi pasivnimi ženskimi množicami. To nikakor ni naša nova naloga. Zastavljamo jo v vseh naših navodilih, na sestankih, konferencah in kongresih. Na našem II. kongresu se je tovariš Tito zlasti kritično dotaknil te naloge. Toda še vedno je naše delo najslabše tam, kamor naša Partija nenehno pošilja. Iz konkretnih podatkov, ki jih bodo omenile tovarišice o volitvah odbora AFZ, o vprašanju odprave feredže, o odpravi nepismenosti itd., bomo mogli jasno sprevideti, da s svojim delom še zdaleč nismo zajele najbolj zaostalih žena. Slabo delo AFZ med narodnostnimi

manjšinami tudi zdaj pušča mnoge žene izven vsakdanjega vpliva naše Partije. Nekateri prej aktivne žene so se pasivizirale in število žena v ljudskih odborih se je znižalo. Vsebinska našega političnega dela mora biti, da kar najbolj množično poglobljamo politično zavednost žena in jih vzgajamo v duhu socializma. S tem delom moramo uničiti vpliv propagande strmoglavljenih izkoriščevalskih razredov in najrazličnejših imperialističnih agentov, pospeševati budnost v borbi proti ljudskim sovražnikom in škodljivcem. S tem delom bomo vzgojili žene v duhu socialističnega patriotizma in internacionalizma, razvijali borbo proti misticizmu, proti vplivu reakcionarnega duhovništva itd. S političnim delom med ženami bomo na podlagi revolucionarne marksistično-leninistične teorije usposobili žene kot aktivne članice Ljudske fronte in jim omogočili, da bodo sledile klicu Partije — stopile v vrste KPJ.

2. Kulturnoprosvetno delo med ženami nam mora pomagati utrjevati doseženo enakopravnost žena, jim omogočiti, da spoznajo svoj položaj v novi družbi in jih naučiti, da bodo uporabljale svoje pravice. Naše doedanje kulturnoprosvetno delo ima kljub velikim uspehom še mnogo premalo širine in njegova idejnost je premizka. Večkrat ne znamo vnašati v razne oblike kulturnoprosvetnega dela več borbe za razvoj politične zavednosti žena. To ima zlasti škodljive posledice na vasi, kjer skušajo kapitalistični kulaški elementi v borbi proti socialistični rekonstrukciji kmetijstva in ukrepom ljudske oblasti vplivati dan za dnem s svojo ideologijo na množice delovnih kmetov. Zlasti pomembno je, da vnašajo več idejnosti v kulturnoprosvetno kakor tudi splošno politično delo v dobi, ko so znani omahljivi, paničarji in vsi tisti, ki ne zaupajo v sile naših delovnih množic, naše Partije in ne verujejo v graditev socializma v naši deželi, začeli uporabljati fraze o svoji namišljeni borbi za čistost marksizma-leninizma ter se skrivajo za frazami o ljubezni do Sovjetske zveze, o zvestobi demokratičnemu taboru itd., naši Partiji pa očitajo, da je vse to izdala.

Razen tega moramo z našim kulturnoprosvetnim delom doseči nove spremembe v vsakdanjem življenju naših delovnih množic.

3. Posebna naloga, ki jo je V. kongres naglasil za delo naše organizacije je, da razvijamo ves sistem pomoči delovni ženi in materi. Tovariš Kardelj je v svojem referatu naglasil, da je potrebno naitesnejše sodelovanje AFZ z ljudskimi odbori, zdravstvenimi organi, s sindikati, z Rdečim križem itd. ter je našel ustanove, ki bodo zagotovile to pomoč: porodnišnice, posvečevalnice za matere in

Nadaljevanje na 2. strani.

Referat predsednice IO AFŽ Jugoslavije tovarisice Vide Tomšič

Nadaljevanje s 1. strani.

Nadaljevanje s 1. strani. Nadležnost, ambulantne, otroške jasli, zavetišča, otroški vrtovi, dalje menze, šolske kuhinje, skupne pralnice, čistilnice itd. Na omrežje teh ustanov moramo gledati s etališča že zaposlenih mater kakor tudi s etališča nalog, da je treba mobilizirati nove ženske množice v gospodarstvu. Brez teh ustanov ne bo mogla naša ljudska oblast pritegniti k izpolnjevanju gospodarskih nalog tistih tisočev in stotisočev žena, ki jih čakajo naše tovarne. Te ustanove bodo hkrati omogočile ženskam delo v drugih panogah družbenega življenja jim omogočile kulturni in politični dvig, udeležbo pri političnem delu, delo v organih ljudskih oblasti itd. V okviru teh nalog se konkretno zastavlja našim organizacijam, da razvijajo veliko aktivnost pri uveljavljanju uredbe o otroških jaslih, kakor tudi številnih drugih že prej izdanih uredb in zakonov o pravicah žena in otrok. (Zakon o varstvu, socialnem zavarovanju itd.)

4. Z AFŽ moramo mobilizirati žene za izpolnjevanje nalog petletnega plana. To je splošna naloga vseh množičnih organizacij, pa tudi naše. V tem smislu moramo se okrepiti sodelovanje z drugimi množičnimi organizacijami, da bomo mogli mobilizirati žene pri skupnih delih in razen tega v okviru krajevnih planov odkriti tudi naloge, ki jih bodo izpolnjevale žene.

Toda izpolnjevanje nalog petletnega plana ne pomeni le prostovoljnega dela, temveč celo vrsto nalog, na pr.: mobilizacija ženskih delovnih moči v tovarne in ustanove, za delo na vasi, organiziranje zadružništva in s tem v zvezi graditev zadružnih domov, široka propaganda in aktivizacija žena v borbi za večji donos, ki bo omogočila tudi izboljšanje življenja delovnih množic na vasi, kakor tudi izboljšanje prehrane.

5. Graditev socializma terja sodelovanje vseh, hkrati pa kontrola najširših ljudskih množic, da bi se naš državni in gospodarski aparat razvijal po potrebah naše socialistične družbe. Kakor vsem množičnim organizacijam, tako se tudi AFŽ zastavlja zaradi tega naloge razvijati množično kontrolno in ljudsko inspekcijo od spodaj. Tako bomo pripomogli, da bo pravilno funkcioniral ves aparat državne uprave, zlasti pa tiste ustanove, ki neposredno vplivajo na življenje delovnih ljudi in so že v službi zaščite mater in otrok. AFŽ mora s tem svojim delom aktivizirati žene, da bodo pomagale ljudski oblasti pri vseh vprašanjih.

Tako se nam bo posrečilo, da bo že več žen sodelovalo v organih ljudske oblasti; a tem delom bomo povečali skrb za življenje delovnega ljudstva in s tem konkretno pripomogli, da se bo dvignil življenjski standard naših delovnih ljudi, kar je navedenja tudi emotor graditve naše družbe, srečnejšega in lepšega življenja naših delovnih ljudi.

6. Žene, ki bodo tako aktivno sodelovale pri graditvi socializma, bodo tudi najboljše vzgojiteljice novih generacij. O tej nalogi je govoril tudi tovariš Tito na drugem kongresu AFŽ. Pomoh ženam kot prvim vzgojiteljicam njihovih otrok je torej naloga, ki jo organizaciji AFŽ nalaga tudi V. kongres KPJ.

Se eno vprašanje je, ki mu mora naša organizacija posvetiti veliko pozornost, in sicer vpliv reakcionarnega duhovništva na del otrok in mladine. Tako vidimo tudi zdaj iz procesa v Zagrebu, kaj vse so povzročili reakcionarni duhovniki s svojo vzgojo.

AFŽ naj posveti resno delo vzgoji otrok, da bo rasel nov rod, prežet z ljubeznijo do svoje socialistične domovine, Partije in tovariša Tita, pripravljen boriti se in premagovati vse težave pri socialistični graditvi.

7. KPJ zvesti svojim internacionalističnim tradicijam nalaga AFŽ kot eno najpomembnejših nalog, da razvija solidarnost in sodelovanje z demokratičnimi svetovnimi ženskimi organizacijami v boju za mir in demokracijo. Že doslej smo izpolnjevali naloge v zvezi s tem, na tem plenumu pa bomo še posebej govorili o prihodnjem II. kongresu Mednarodne demokratične ženske zveze.

Ko je tovariš Kardelj govoril o organizacijskih nalogah AFŽ na V. kongresu KPJ, je dejal:

»Glede na pomankljivosti nas čaka za delom AFŽ predvsem naloga, da naredimo AFŽ v organizacijskem pogledu še bolj gibčno, bolj vsestransko in bližjo vsakdanjemu življenju delovnih žen. Pomembno je, da AFŽ ne bo toga organizacija, ustvarjena po enem kopitu, marveč gibčna v vseh svojih oblikah in sposobna, da bo povezovala žene z najrazličnejšimi organizacijami.«

Naš plenum mora to navodilo posebno obravnavati in ugotoviti, v kateri smeri se mora naša organizacija nadalje razvijati, da bo ustrezala tem nalogam.

Centralni odbor AFŽ sodi, da je treba še nadalje razvijati obliko aktivna, ki bo povsem blizu ženam glede posameznih vprašanj. Vprašanja, na podlagi katerih se bomo približali ženam in jih mobilizirali v delo, morajo biti najrazličnejša. Toda od naših organizacij je odvisno, da imativnost žena pravilno povežejo s splošnimi nalogami, ki nas čakajo in tako združijo interese žen z interesi graditve socializma. To je zdaj tem lažje, ker je vprašanje graditve socializma — vprašanje najširših ljudskih množic, kakaj socializem pomeni novo, lepše in naprednejše življenje slehernega posameznika. Ko se bomo približali ženi in jo aktivizirali na podlagi njenih interesov za katero koli vprašanje — gospodarsko, vzgojno, kulturno-prosvetno ali za zaščito mater in otrok — si moramo prizadevati, da bo aktivni kot osnovna enota naše organizacije razvil svojo dejavnost tako pri reševanju tega vprašanja kakor tudi pri povezovanju konkretnega dela s splošno političnim in kulturno-vzgojnim delom. Tako bomo vzbudili zanimanje žene za vsa druga vprašanja. Največja nevarnost, da bi se

aktiv pravilno ne razvijal, bi bila, če bi razumeli, da se mora stalno posvečati le enemu in istemu vprašanju in da ne more poglobiti svojega dela ali ga razviti še v drugih smerih ter se celo spremeniti v aktiv za drugo vprašanje ali da ne more hkrati reševati več vprašanj.

Prehajam na drugo obliko dela z ženami na terenu in na množično konferenco žena.

Tem konferencam v povojnih razmerah pogosto nismo mogli dati aktualnega značaja. Večkrat so celo precej pripomogle, da je postalo naše delo šablonsko. Konference vseh žena kot edina delovna oblika AFŽ z ženami, kjer ni mogoče upoštevati njihovih različnih potreb in interesov, so se vselej preživle, toda iz tega vendar ne smemo sklepati, da ni treba več sklicevati konferenc žen na področju osnovne organizacije.

Sklicevali jih bomo v večjih časovnih presledkih po konkretnih potrebah, vsebina je pa lahko najrazličnejša. To bodo konference o gospodarskih vprašanjih. Prav tako bo potrebna skupna konferenca o vprašanjih sodelovanja vseh žensk osnovne organizacije pri zaščiti mater in otrok, za vzajemno pomoč itd. Ne bomo se pa seveda zavzemali za posebne, zlasti ne politične konference z ženami, če je mogoče žene mobilizirati s frontno konferenco. Še več, na svoje delo moramo gledati tudi pod perspektivo, da pritegnemo čim več žena v splošno politično življenje Ljudske fronte, sindikatov itd. Še vedno je pa ponekod večja, drugje pa manjša potreba po posebnem delu z ženami; zaradi tega pa tudi po posebnih konferencah AFŽ. Prirejanju in pripravam na te konference je treba posvetiti mnogo več pozornosti kakor doslej. Vsaka konferenca o katerem koli vprašanju, če je pravilno pripravljena mora pripomogli, da se mobilizirajo žene v borbi za socialistično graditev, za vzgojo v duhu socialističnih idej in da bodo razumele politično linijo naše Komunistične partije.

Takšne konference bodo spričo aktivnosti žena v manjših skupinah — aktivnih — pomagale tem aktivnim pri delu s tem, da bo njihova dejavnost dobila s konferencami globoko vsebino, da bodo konference izpodbujale žene in celotne aktivne k tekmovanju med seboj, pospeševale kritiko in samokritiko itd. Razen teh oblik se bodo morda že zdaj, nedvomno pa v prihodnosti razvile na terenu še druge, kakršne so na primer posvetovanje voditeljev določenih aktivov ali posvetovanje vseh članov aktivov na določenem področju.

V nasprotju s to različnostjo oblik zbiranja žen na terenu sodimo, da je treba še nadalje utrjevati in izboljševati vodstvene metode okrajnih in glavnih odborov AFŽ kakor tudi centralnega odbora. Ne moremo si zamisliti sistematičnega načrtnega in konstruktivnega dela na terenu, kakršno terja toliko razumevanja, neposredne pomoči, tako v organizacijskem kakor vsebinskem pogledu, če ne bi bilo vodstva, ki bi bilo sposobno nuditi potrebno pomoč. Če bi terjali le nekaj splošnega in propagandistično govorili o vseh teh delovnih oblikah, bi le malo poznali dejansko aktivnost na terenu in namesto da bi AFŽ organizacijsko razvijali, bi se naša organizacija dejansko razblinila. Utrjevanje okrajnih in glavnih odborov seveda nikakor ne sme biti usmerjeno tako, da bi uvajali kakšno togo pisarsko delo, si mnogo dopisovali, razpošiljali okrožnice itd. Naši vodilni odbori morajo dobro organizirati delo sekretariata in sekcij. Naša vodstva morajo znati zbrati ob sebi aktivistke, ki bodo odhajale na teren in pomagale pri delu AFŽ, čeprav morda opravljajo druga dela. Okrajni in glavni odbori morajo znati povezovati svoje delo z delom drugih množičnih organizacij, in sicer seznanjati se z načrtom vseh množičnih organizacij na področju okraja ali republike, spraviti v sklad svoje načrte z njihovimi, odkriti in dati pobudo za delo žena v okviru teh načrtov, razen tega pa tudi za delo, ki je specifično za žene.

Razen tega morajo biti okrajni odbori sposobni, da obravnavajo načelna vprašanja, ki jih ertečujejo v svojem delu na terenu, ne pa da bi njihovo sodelovanje z drugimi množičnimi organizacijami bilo omejeno na kakšne malenkostne več ali manj tehnične zadeve. Z razumevanjem tega dela kot važnega področja partijsko-množičnega dela, morajo z vso resnostjo analizirati uspehe in pomanjkljivosti svojega dela in zbuditi zanimanje tudi pri drugih množičnih organizacijah za skupno reševanje vprašanj. Med našimi tovarišicami aktivistkami AFŽ zlasti v okrajnih odborih mora končno izginiti občutek, da je delo med ženami nekaj manj vrednega. Tako bodo tudi najlažje razbile takšen odnos, ki se pogosto kaže pri odborih Ljudske fronte in celo v partijskih komitejih. Vse te pripombe veljajo za glavne odbore kakor tudi za centralni odbor.

Centralni odbor sodi, da je eden glavnih konkretnih pogojev za takšno delo naših vodstev organiziranje evidence o organizacijskem stanju, kar bo edino omogočilo pravočasno intervencijo. O tem vprašanju bomo še posebej govorili. Nadalje je treba prenehati z nekakim odporom naših vodstev do oblik aktivov. Nekateri okrajni in glavni odbori slabo razumejo in se še manj zavzemajo za ustanovitev aktivov na terenu. Res je pa težko razvijanje organizacije s tolikimi različnimi oblikami, ki so predvsem odvisne od konkretnih pogojev žena, katere hočemo zajeti. Takšna organizacija terja od naših vodstev mnogo več marljivosti, premišljenjavanja in proučevanja, kakor oblika toge birokratske organizacije, kjer vse teče po trdnem ustaljenem redu, kjer delajo z okrožnicami, itd.

Posebej bi se rada dotaknila sodelovanja naše organizacije s sindikati. Mislim, da so se doslej v tem pogledu

Ob zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu

Danes dopoldne se v palači Chaillot v Parizu pričela pomembno tretje zasedanje Generalne skupščine OZN. V Parizu je že prišlo nad 1500 delegatov, predstavnikov 58 držav, članic OZN. Jugoslovansko delegacijo vodi podpredsednik zvezne vlade in zunanji minister Edvard Kardelj, sovjetski delegaciji načeljuje namestnik zunanjega ministra ZSSR Andrej Višinski, angleški delegaciji zunanji minister Ernest Bevin, ameriški pa zunanji minister George Marshall.

Izmed vseh dosedanjih zasedanj Generalne skupščine OZN je letošnje zasedanje brez dvoma eno izmed najvažnejših, saj se vrši v času, ko se je borba med protimperialističnim in demokratičnim taborom na eni ter imperialističnim in protidemokratičnim taborom na drugi strani znatno zaostila.

Ta borba seveda ne more ostati brez odmeva v Organizaciji združenih narodov, kjer se vedno bolj ostro kaže borba med dvema tendencama v zunanji politiki: namreč borba med silami demokracije, ki branijo mir in varnost narodov, ter silami reakcije, ki hujskajo na novo vojno m m jim je pri tem poslu Organizacija združenih narodov v sedanjih obliki samo v napoto.

Že na prejšnjih zasedanjih Generalne skupščine OZN so se pokazale likvidatorske tendence imperialističnega tabora, ki skuša OZN izpremeniti v odkrito in poslušno orodje imperialistične politike bankirjev z Wall Streeta, ki bi hoteli svoje sklepe predstaviti kot sklepe in voljo Združenih narodov.

Znano je, da je ameriški glasovalni stroj v Organizaciji združenih narodov na lanskem zasedanju sprejel protizakonski sklep o ustanovitvi »začasnega komiteja« ali tako imenovane »male skupščine«, ki naj bi po zamisli njenih avtorjev predstavljal organ z enakimi pooblastili kot jih ima Varnostni svet. Protipravna ustanovitev male skupščine, v kateri ne sodeluje Sovjetska zveza niti ne dežele ljudske demokracije, je brez dvoma v nasprotju z načeli in duhom ustanovne listine OZN ter predstavlja slabo zamaskiran poizkus likvidacije Organizacije združenih narodov same, v kateri naj bi začela mednarodnega sodelovanja, načelo soglasnosti veselih v osnovnih vprašanjih miru in varnosti znamenalo poslušno glasovanje dobro značajne večine OZN pod ameriško taktirko.

Na lanskem zasedanju generalne skupščine OZN sprejeti ameriški predlog predvideva, da bo letos v Parizu »mala skupščina« dala svoje predloge, o »ukinitvi«, omejitvi veta ali celo o spremembi ustanovne listine OZN. Zato lahko upravičeno trdimo, — ne glede na vse ameriški imperialistični politiki nasprotujoče svoječasne izjave zunanjega ministra Marshalla in njegova hujskača Fostera Dullesa — o potrebi ohranitve in okrepitve OZN, — da se bo sedaj v Parizu z vso ostrino postavilo vprašanje obstoja in delovanja OZN.

V preteklem letu mrtvoorodno dete glasovalnega stroja, »mala skupščina« je sicer potrošila velike količine papirja, toda ni niti najmanj koristila OZN. Iz grobnice neslavnega »Društva narodov« so bili že izveličeni arhivi in izdelani predlogi o izkoriščanju »starih izkušenj«. Izdelan je bil spisek vprašanj, ki bi jih bilo »strebalo« izključiti iz pristojnosti Varnostnega sveta, oziroma kjer ne bi smela veljati pravica veta. Predstavniki dolarske diplomacije in njihove lučke v resoluciji »male skupščine«, ki bo predložena Generalni skupščini, pa se za enkrat še niso drznili predlagati, naj se »mala skupščina« iz časne spremeni v stalen organ OZN. Pripočeli so rajši, naj »mala skupščina« nadaljuje z delom v dobi, ki jo naj določi Generalna skupščina.

Razen tega dvoma razpravljala tudi o drugih perečih mednarodnih vprašanjih. Dnevni red zasedanja bo seveda določila Generalna skupščina sama, toda po dosedanjih znakih sodeč lahko sklepamo, da bodo v palači Chaillot tekla razprave tudi o takih vprašanjih kot je to položaj na Koreji, v Palestini, v Grčiji, vprašanje revizije mirovne pogodbe z Italijo, usoda bivših italijanskih kolonij, vprašanje prepovedi atomskega orožja in zmanjšanja orožja itd.

Že na lanskem newyorškem zasedanju je argentinska delegacija kot znano posekušala vtihtapiti na dnevni red razpravo o reviziji mirovne pogodbe z Italijo, čeprav so za sleherni vprašanja take revizije merodajni zgolj Svet zunanjih ministrov in države podpisnice tega mednarodnega dokumenta. Tedaj so ameriški imperialisti uvideli, da se ni primeren čas za tako razpravo, ker so naleteli na odločen odpor demokratičnih sil. Vendar je glasovalni stroj sprejel predlog, da se

dogajale napake na obeh straneh, posledice tega se pa kažejo na terenu v naslednjem: nizka politična in kulturno-prosvetna raven že zaposlenih delavk, pomanjkanje sodelovanja AFŽ in sindikatov pri podpiranju delovne matere in njenih otrok, kar je pa v veliki večini eden pomembnih vzrokov slabega napredka delavk. Delavke nimajo v odborih AFŽ tiste vloge, ki bi jo mogle imeti.

Jasno je, da se nič ne spremeni pri tem, če v tovarnah in ustanovah ni naše organizacije. Toda na terenu si moramo prizadevati, da bo pri našem delu sodelovalo čim več delavk, na drugi strani pa morajo naša vodstva stalno sodelovati s sindikalnimi forumi zaradi skupnih ukrepov za poglobljanje zavednosti žen delavk. To sodelovanje se mora zlasti pokazati pri veliki nalogi mobilizacije ženskih delovnih moči.

Program, ki ga je sprejel V. kongres KPJ in ki na njegovih podlagi naša Partija vodi graditev lepšega ter srečnejšega življenja vseh narodov, naših otrok, graditev socialistične družbe — je naš

UMIK SOVJETSKIH ČET IZ KOREJE

Moskva, 20. sept. (Tass). Radio Moskva prenaša poročilo ministrstva zunanjih zadev ZSSR o umiku sovjetskih čet iz Koreje:

»Velika ljudska skupščina Koreje je zaprosila dne 10. septembra 1948 vlado ZSSR in ZDA, naj umakne svoje čete iz Koreje. Pri tem je pripomnila, da pomenita Velika ljud. skupščina Koreje in sestava svobodne korejske vlade s strani te skupščine, v kateri so predstavniki raznih političnih strank iz severnih in južnih krajev Koreje, voljo velikanske večine prebivalstva severne in južne Koreje, ter jamčita, da bo med umikom in po umiku tujih čet iz Koreje ohranjen v vsej Koreji popoln red in družbeni mir.

Znano je, da so jeseni 1945. leta osvobodile Korejo sovjetske čete po porazu japonske kvantunske armade ter ostale v skladu s sporazumom med zavezniki v Koreji severno od 38 stop severne zemljepisne širine, medtem ko so ostale ameriške čete na področju Koreje južno od 38 stop. severne zemljepisne širine. Med svojim bivanjem na področju severne Koreje so dale sovjetske čete korejskemu prebivalstvu neomejeno možnost ustanovitve organe demokratične uprave ter mu nudile neomejeno prijateljsko pomoč v nacionalnem preporodu Koreje. Pri tem se je

število sovjetskih čet v severni Koreji postopoma zmanjševalo.

V mesecu septembru 1947. leta je sovjetska vlada predlagala vladi ZDA umik sovjetskih in ameriških čet iz Koreje, zatem pa je večkrat potrdila, da je pripravljena nemudoma umakniti svoje čete iz severne Koreje, če bi vlada ZDA storila isto s svojimi četami v južni Koreji, v kar pa vlada ZDA doslej še ni privolila.

Sovjetska vlada je vprašanje o istočasnem umiku sovjetskih in ameriških čet, ki ga je postavila Velika ljudska skupščina Koreje, izročila v proučitev Vrhovnemu sovjetu ZSSR, ki je pretrsel omenjeno prošnjo Velike ljudske skupščine Koreje in sklenil, da je treba izvesti umik sovjetskih čet iz severne Koreje, hkrati pa izrazil nado, da bo tudi vlada ZDA umaknila svoje čete iz južne Koreje po želji Velike ljudske skupščine Koreje. Da bi se izvršil sklep Prezidijskega Vrhovnega sovjeta ZSSR, je ministrski svet ZSSR sklenil: prvič, da bo umaknil na področju Sovjetske zveze vse sovjetske čete, ki so ostale na področju severne Koreje, drugič, da bo ukazal ministrstvu oboroženih sil ZSSR, naj prične z umikom sovjetskih čet iz severne Koreje najpozneje do druge polovice oktobra t. l. in ga zaključi do 1. januarja 1949. leta.«

Uspešni protinapadi enot demokratične armade

Atene, 20. septembra. Radijska postaja Svobodne Grčije prinaša poročilo agencije Eleftri Elada o operacijah demokratične armade, v katerem je med drugim rečeno:

Enote demokratične armade so v noči med 16. in 17. septembrom, potem ko so odbile na področju Murgane napade 4 sovražnih brigad, ki jih je podpiralo vso topništvo in letalstvo prvega monarhofskega korpusa, po načrtu vrhovnega poveljstva napadle sovražne linije, jih prebile in uničile sovražne enote

v zaledju na Caraklimanu, Cranitoplu in drugih mestih.

Samo v borbah 16. septembra so imeli monarhofske nad 800 mrtvih in ranjenih, med njimi več kakor 45 oficirjev. Sestreljenih je bilo dvoje letal.

V zapadni Makedoniji so zavzele enote demokratične armade v noči med 17. in 18. septembrom v desetih minutah važno koto 1121 m na sektorju Teropeti, še prej pa so razbile sovražni 571. bataljon, od katerega so našli na bojšču 80 mrtvih in ranjenih.

PROTEST PLENUMA GO LM SLOVENIJE PROTI SUROVEMU POSTOPANJU ČEŠKOSLOVAŠKIH OBLASTI Z JUGOSLOVANSKIMI UČENCI

Ljubljana, 20. septembra

Zastopniki organizacij LMS, zbrani na VIII. plenarnem sestanku GO LMS so v zvezi s surovim postopanjem češkoslovaških oblasti z jugoslovanskimi učenci poslali veleposlanstvu CSR v Beogradu protest, ki se glasi:

VIII. plenarni sestanek GO LMS, kjer so se zbrali predstavniki ljudske mladine Slovenije, z ogorčenjem ugotavlja, da so zlasti zadnje tedne oblasti CSR in policija izvedli vrsto surovih izpadov proti jugoslovanskim učencem v gospodarstvu in njihovim vzgojiteljem, ki so se učili v šolah in tovarnah CSR.

To surovo postopanje z našimi mladinci karakterizira uvedba policijskega režima v domovih za jugoslovanske učence, kratek dovoljenja predstavnikom veleposlanstva FLRJ, da bi prišli v stik z našimi mladinci, snubljenje jugoslovanskih mladincev s podkupovanjem z denarjem in podobnim nizkotnim ravnanjem, da bi jim omajali dragoceni čestitostni darovi, dalje lažno pisanje češkoslovaškega tiska o razpoloženju jugoslovanskih mladincev v domovih. To je dalo jugoslovanskim mladincem tudi povod, da so poslali ministru za notranje zadeve CSR brzojavko, v kateri so zahtevali, da naj se preneha s takimi policijskimi ukrepi proti mladincem.

Kljub vsem protestom so organi češkoslovaške policije 15. septembra 1948 aretirali večji del vzgojiteljev v domovih naših učencev v gospodarstvu in tudi samih učencev. Prav nič ni čudnega, da je takim nezlaščenim dogodkom sledila zahteva jugoslovanskih učencev, da se

vrnejo v domovino in se tudi vračajo.

Taki surovi, neodgovorni izpadi proti jugoslovanskim mladincem so izzvali med vsem našim ljudstvom in našo mladino silno ogorčenje. Napadi na jugoslovanske učence žalijo slehernega državljana FLRJ, kajti prav ti naši učenci so in bi morali še nadalje predstavljati trdno vez in odraz pomoči med ljudskimi republikami, vez, ki bi naj še bolj združila narode obeh držav v skupni borbi za izgradnjo socializma.

Zato VIII. plenum GO LMS tako ravnanje z našimi učenci odločno in ostro obsoja kot skrajno surovo akcijo, naperjeno proti bratskim čustvom in sodelovanju med narodi FLRJ in CSR. Tako postopanje češkoslovaških oblasti ni v interesu fronte socializma, temveč vzpodbuja naše skupne sovražnike imperialiste k razbijanju sodelovanja med državami ljudske demokracije in ruši ugled same CSR.

Ko protestiramo, obsojajoč tak brutalen odnos do jugoslovanskih učencev v gospodarstvu, ki je nadaljevanje divje klevečniške kampanje, ki jo je sprožila resolucija Informbiroja proti naši domovini, vam tudi povemo, da še tako surovi izpadi napram našim ljudem, še tako kampanja proti naši socialistični domovini ne bo zmanjšala brezmejne ljubezni, ki jo goji naše ljudstvo in naša mladina do slavne revolucionarne KPJ. Še smejeje bomo pod njenim vodstvom na čelu s tov. Titom korakali v socializem in k zmazi resnice o naši domovini.

VIII. Plenum Glavnega odbora LMS

razprava o tem vprašanju odloži do letošnjega zasedanja.

Prav tako bo akoraj gotovo na dnevnem redu tržaško vprašanje. Znano je, da okupacijske sile v coni A STO ne prestando kršijo mirovno pogodbo, o čemer je že razpravjal Varnostni svet na jugoslovansko zahtevo, in da je bil pred italijanskimi volitvami celo sprožen predlog o vrnitvi STO Italiji, ki naj bi v zbujanjem šovinističnih nacionalističnih čustev med italijanskim ljudstvom pognal vodo na mlin ameriški podružnici v Italiji — De Gasperijevi demokristjanski stranki.

Generalna skupščina je, kot znano, že leta 1946 v New Yorku na iniciativo sovjetske delegacije sprejela načelen sklep o prepovedi atomskega orožja in zmanjšanju orožjevanja. V ta namen posebej ustanovljene komisije OZN je

glasovalni stroj enostavno ovrtil, da bi preprečil izvedbo tega sklepa. Toda s tem še ni rečeno, da bo ameriškim in drugim vojnim rustom, ki so iz zadnje svetovne vojne potegnili ogromne profite, mogoče napraviti isto na letošnjem zasedanju v Parizu in nemoteno za kulisami nadaljevati s svojim rovarienjem proti miru in svetovni varnosti.

Doba med dvema zasedanjema Generalne skupščine je pokazala, da imperialistični tisk ne kaže niti najmanjše pripravljenosti spoštovati sklepa lanskega zasedanja Generalne skupščine OZN, ki obsoja vojno hujskaško propagando. Nasprotno je praksa pokazala, da je ta propaganda postala naravnost sistem predvsem v Združenih državah Amerike. Ni dvoma, da na letošnjem zasedanju Generalna skupščina ne bo mogla obiti to važno vprašanje kljub sigurni obstrukciji tistih vodilnih in celo uradnih ameriških krogov, ki nosijo odgovornost za to flagrantno kršenje sklepov OZN.

Ni potrebno, da bi se spuščali v predvidevanja o diskusiji, ki se bo na Generalni skupščini brez dvoma razvela ob poročilu »balkanske komisije OZN« — tega notornega instrumenta ameriške imperialistične politike na Balkanu — ali pa poročilu »komisije OZN za Korejo«, ko je vendar splošno znano, kako je večina v OZN umetno fabricirala »drški in korejski problemi in kakšne cilje pri tem zasleduje. Lahko bi se v tem članku zadržali tudi na drugih vprašanjih zlasti v zvezi z neobjektivnim referatom, ki ga bo predložil Generalni skupščini OZN generalni sekretar Trygvö Lie. Toda te stvari so znane.

Demokratične sile v svetu seveda ne bodo dopustile, da bi se OZN povrnila v vodo Društva narodov ter se spremenila v mednarodno tovarno govoro za prikrivanje imperialističnih naklepov in navaden poslušen instrument imperialistične politike. V tem pa je najvažnejši pomen letošnjega zasedanja Generalne skupščine OZN.

D. B.

Gradnja združnih domov v okraju Novo mesto

V novomeškem okraju je v zadnjem času gradnja združnih domov na splošno nezadovoljiva. Deloma so temu krivi posamezni aktivisti, ki se premalo zanimajo za svoje določene sektorje, deloma pa tudi krajevne uprave za gradnjo združnih domov, ki so tudi premalo agilne pri aktivizaciji ljudstva. Tudi člani okrajne uprave se ne zanimajo dovolj za gradnjo.

Do sedaj so v tujakštem okraju dograjeni v surovem stanju trije domovi in sicer v Zvirčah, Gor. Sušicah in Dol. Toplicah.

Na gradbišču v Zvirčah je delo zastalo vsled pomanjkanja fundiranega materiala. Primanjka pa predvsem arahlita in pločevine.

V Gor. Sušicah pa so sedaj pričeli z delom za dokončno dograditev ter so ustanovili oz. formirali šest frontnih brigad.

V Dol. Toplicah je bila v nedeljo 12. t. m. otvoritev združnega doma. Ob otvoritvi so vsi graditelji sklenili, da bodo dom čim prej popolnoma izgradili. Formiranih imajo pet frontnih brigad, ki se redno udeležujejo dela.

Tudi v Žužemberku poteka delo redno. Do sedaj so zazidali že preko 240 m² temeljev. Delajo po brigadnem sistemu. Formiranih imajo 6 frontnih in mladinskih delovnih brigad. Ker so se v zadnjem času pokazali kot najboljše, jim je bila dne 12. 9. podeljena prehodna zastavica. Ob tej priliki so se zavezali, da je ne bodo pustili iz rok, ter si jo hočejo vsakotredensko častno priboriti.

Vsled pomanjkanja zidne opake se je v Brusnicah delo popolnoma ustavilo. Imajo šest frontnih brigad, ki so se do sedaj redno udeleževale dela. Opeko imajo sicer v opekarni že pripravljeno, pa je še niso zvozili na gradbišče zaradi pomanjkanja vprežne živine. Je tudi premalo političnega dela s kmeti, ki imajo živino, pa jih nihče ne zna prepričati, da bi vozili material za združni dom.

Tudi v Straži se je delo v zadnjem času precej pozivilo. Na gradbišču dela stalno šest brigad. Delo poteka precej

zadovoljivo in imajo do sedaj že zabetonirane temelje in zazidanega preko 5 m² zidu.

V Bršljinu, kjer je kraj pretežno delavski in so ljudje po večini v službah, so organizirali delo tako, da jih pride skoro največ ob večerih, ter potem ob razsvetljavi električnih luči in ob zvokih mladinskega radia vztrajno delajo. Tako delo prav lepo napreduje in so do sedaj izkopali že preko 500 m² zemlje na mestu, kjer bodo že v prihodnjih dneh pričeli graditi temelje.

Na gradbišču v Beli cerkvi delajo vsak dan. Po planu bi sicer že morali zabetonirati temelje, pa tega še niso mogli storiti. Tekom prihodnjega tedna pa bodo že lahko pričeli z betoniranjem temeljev in kleti. Formiranih imajo šest frontnih brigad.

Gradbišče v Stopičah pa ima formiranih največ brigad in sicer 14. Tukaj se kaže tudi največja zavednost ljudstva, ker se jih od celotnega krajevnega LO stalno udeležuje dela do 95%. Ker je prostor, na katerem bo stal združni dom skoro popolnoma kamenit, imajo zelo velike težave pri kovanju temeljev. Zaradi požrtvovalnosti in vestnosti pri delu jim je bila od okrajne uprave dvakrat podeljena prehodna zastavica.

Na ostalih gradbiščih in to v Mirni peči, St. Petru, Dvoru, Suhadolu in Poljanah imajo tudi že pripravljene prece gradbenega materiala in bodo v najkrajšem času pričeli z betoniranjem temeljev. Nekatere uprave se sicer izovarajo, da jim primanjkuje strokovne delovne sile, in da zaradi tega ne morejo začeti zidati. Dejstvo pa je, da se za samo delo premalo zanimajo in delajo največ samo po par dni v tednu, čeravno imajo skoro vsa gradbišča formirane frontovske brigade.

Najslabša gradbišča v novomeškem okraju pa so: Podturen, Vrhpolje, Skočan, Šmarjeta in Orehovica. Pri vseh so že delno pripravili potreben material, a k delu samemu ne znajo in nečesto pristopiti. Temu so veliko krive posamezne krajevne uprave, pa tudi aktivisti zadolženi za te kraje ne pokažejo nikakvega zanimanja za gradnjo. M. V.

V Babnem polju na Notranjskem bodo dogradili združni dom že pred kongresom KPS

Z gradnjo so začeli 1. julija. Podrli so staro stavbo, ki bi ovirala gradnjo doma. Podirali so jo ves mesec, največ ob nedeljah in ob večernih urah pri svetlobi ognja, kajti v vasi ni elektrike. Mladinci je opravila največ tega dela. Čez dan je hodila na polje, zvečer pa na gradbišče. Istočasno so podirali požgnani grad nad vasjo in na ta način dobili 18.000 zidakov in 200 m² kamena. V avgustu so pripravili pesek in izkopali temelje. Prvega septembra so pričeli pri zidavi in tedaj je zagrabila za orodje vsa vas razen štirih družin in šestih voznikov, za katere pa so ostali vsučani prepričani, da se jim bodo pridružili.

Zidari so v štirih dneh zabetonirali temelje, 4 zidari, 8 plačnih delavcev in 15 do 20 prostovoljcev je dnevno uporabilo ves dovožen material.

V vasi imajo le 15 parov živine, pa so sklenili, da je vsak dolžan voziti, čeprav ima le eno živinčo za vprego.

Na ta način so zvišali število vprežnih parov na 30.

Najbolj priden voznik je predsednik uprave za gradnjo doma tov. Mohorčič, ki je doslej pripeljal z 1 volom 34 voz kamena in železa. Tov. Troha Anton, 80% invalid, pa je doslej pripeljal največ peska.

Doslej so opravili 3.145 ur prostovoljnega dela, 920 ur z vprežno živino, izkopali 889 m² temeljev in zbrali 95 tisoč dinarjev. Seveda je bilo opravljenega še več dela, statističar pa ga ni uzeval ujeti v svoje zapiske, kot pravo, zato, ker je tudi sam delal.

Ljudje se zavedajo, da bodo najbolj počastili II. kongres KPS s tem, ko bodo otvorili svoj novi združni dom. Pravijo, da ga bodo zgradili že prej. Zavedajo pa se tudi, da le s takim delom dokazujejo vsem klevetniškom paše KPJ in nje-nega vodstva s tov. Titom na čelu, da zaupajo neomajno svoji Partiji. L. B.

Delo kmetijske zadruge v Lokvi

V vasi Lokve, ki leži na glavni cesti Hirska Bistrica—Trst tik pred križiščno mejo, ki reže Trst od svojega matičnega zaledja, so v maju 1947 ustanovili zadruzo, ki je obsegala samo KLO Lokve. Vas šteje okrog 800 prebivalcev, od katerih je ca 50% kmetov. Glavna kmetijska panoga je tu živinoreja.

Odbor, ki je sestavljen iz naprednih delavnih kmetov, razume naloge, ki jih ima združništvo v ljudski državi. Odbor je takoj začel z delom. Da je knjižrovodstvo, evidenca in statistika, kakor tudi vsa administracija v zadovoljivem stanju, je v glavnem zasluha upravnega odbora, seveda pa tudi org. instr. odselca OZKZ.

Zadruza ima živinorejski, poljedelski in gozdarski odsek, ter krojaško in mizarško-kolarško delavnico. Obe obrtni delavnici zadovoljivo delata. Med kmetijsko-pospeševalnimi oddelki prednjači živinorejski, saj so tudi dani vsi pogoji za vzrejo plemenske živine. V tem kraju je zlasti razvita stvarjara švicarska pasma. Zadruza ima že 122 rodovniških krav, od katerih imajo do 10 mesecev starosti 46 tele. Zadruza pričakuje do-dolitev objubljenega bikla od OZKZ, kot nagrado za izgradnjo združnega doma v predkongresnem tekmovanju.

Odkup mleka, je dosežal v mesecu juliju 22.480 l. v avgustu pa 24.218 l. Za prodajo krompirja je dosejal kljub temu, da ima obvezno oddajo le 7 kmetov, sklenjenih 74 pogodb za 11.800 kg seveda po zaslugi malih in srednjih kmetov.

Od KLO je zadruza prevzela okrog 10 ha zemlje, ki jo bodo uporabili za združno ekonomijo. Že v letošnji jeseni bodo z nje spravili okrog 8.000 kg olave. Delo so si razdelili na 3 skupine, ki bodo spravile seno. Do sedaj so na ta način spravili okrog 2.000 kg sena. Č. A.

Pitališče prašičev Kleveč v okraju Novo mesto

V novomeškem okraju so presegli plan odkupa prašičev. Od skupnega števila odkupljenih prašičev so odbral 98 plemenskih svinj in dva merjasca za plemo.

V starem gradu Kleveč je okrajni LO Novo mesto iz starih grajskih hlevov na novo zgradil 60 svinjakov, ki so bili dokončani v štirih dneh. Pitališče je dobro urejeno. Poleg pitališča zgrade še karanteno in ambulanto za zdravljenje prašičev. Živinorejski zdravnik bo prihajal prašiče pregledovat vsak teden, po potrebi pa tudi večkrat. Zjad grada že nove svinjake, ki so namenjeni predvsem za plemenske svinje. Predvidena je tudi gradnja menze in stanovanjskih prostorov za uslužbence, ki so zaposleni na pitališču.

Prihodnje leto bo uprava pitališča obdelala cca 4 do 5 ha zemlje, ki jo je dobila od agrarne reforme. Tu si bodo v bodoče sami pridelali potrebno svežo krmno za svinje, sedaj pa jo morajo še kupovati od bližnjih kmetov. Poleg tega hranijo svinje s koruznimi izdelki in otrobi, ki jih imajo v dovoljni količini.

Kleveče katere se razširjajo po terenu, čiš da prašiči poginjajo in da so več dni brez hrane so neresnične, ker se vsa uprava in uslužbenec pitališča zelo trudijo, da se svinjogojstvo razvija zadovoljivo. V najkrajšem času se bodo pa tudi že pokazali rezultati njihovega truda in naporov. M. V.

BESEDA NASIH BRALCEV:

Kaj zavira izvršitev plana na gradbišču v Mostah

Jesenice, septembra. — Že teden dni nisimo imeli krompirja na gradbišču v Mostah. Potem je prišla vesela vest: na Jesenice so prišli vagoni s krompirjem. Naš ekonom je šel takoj z avtom na Jesenice. Dva dni je brenčal kot sitna muha okrog zunanega prometnika postaje. Drug za drugim so se po nekem spisku vrstili odjemalci. Prijazno smo spomnili tov. Ivana, da smo bili prvi in da se cena krompirja dviga, če se s čakanjem avtomobila transport podraži. Pa nas je kaj kratko odpravil: »Vi ste zdajni. Če bo kaj ostalo, boste pa dobili.« Na vrsto smo pa le prišli.

Graditelji v Mostah delamo že dobri dve leti. Vedno smo se borili za plan, prekoračili norme, da makoj tako. Dobili smo že marsikatero pohvalo, zastavo, sedaj celo prehodno iz Beograda kot najboljši gradbeni kolektiv. Tudi udarnikov imamo že samo letos sto. Povsod hočemo biti najboljši.

Le pri hrani smo kar priznava zdaj. Delo je težko, večinoma pod zemljo.

Izkoriščanje mlade delovne sile

Ljutomer, septembra. — Okrajni odbor LMS in uprava za delovno silo se že dalj časa trudita, da bi odgrala mlado delovno silo od izkoriščanja posameznih večjih kmetov. Mladini, ki je organizirana v LMS in je do sedaj služila za hlapce in dekle, je mladinska organizacija našla poklice v naši industriji. So pa še mladinci, ki stojijo ob strani mladinske organizacije, žive v zaostalosti in so izkoriščani, dokler takih primerov ne nasledi naša oblast.

Mladinske organizacije in odbori OF so prav v tem času, ko mladinske brigade izdelujejo opako za združne domove, pritegnili mnogo take mladine v te brigade. Šele tu so ti ljudje spoznali pravo žoljenje.

Danes se Nemeč Stanko sam sebi žudi, kako je mogel delati pri kmetu Skuhalu v Lokavcih od februarja samo za obleko in čevlje. Makovec Franči-

Prah, ki nastane pri vrtnanju in streljanju sivičev, povzroča slabost in le poln želodec ga prenese. Zato hodijo naši mlerni in delavci pogosto na bližnji Bled, da se v gostinskih obratih založijo. Za malice kar računajo 1500 do 2000 din mesečno, ker naša hrana za tako težka dela zdaleka ne zadošča. Mese je komaj polovico garantirane preskrbe, maščobe tri četrtine in še ta slaba.

Kot je že v uvodu omenjeno, smo tudi za ostale stvari zadnji. Če se pa kje kako meso ali salama pokvari zaradi čakanja na ceno ali razkladanje, že brni telefon pri nas. V takem primeru smo zopet prvi. Ne vemo, če so že kje pojedli toliko pokvarjenih jestvin kot mi. Jesprej mora biti že črv, da ga do-bimo. Ne vemo sicer, kje smo v jestvici kolektivov jeseniškega okraja, vemo pa, da smo na seznamu gradisovih štirideset gradbišč na zadnjem mestu po kakovosti in količini hrane.

In še bi mogoče potrpeli. Vendar smo pred tako velikimi nalogami, da ne smemo molčati. V času, ko pričakujemo vsak dan zvečanje plana, so nam najbolj delavci odpovedali. Vprašanje ureditve prehrane moramo rešiti takoj. Partijski aktiv.

ška pa je služila že od 1946 leta, a je dobila za ose svoje delo le eno obleko. Prav tako je s Kralj Marijo, ki je bila pri kmetu Kuharju Stefanu, s katerim je sklenila pogodbo samo ustno in je dobila za plačo le 300 din na mesec. Marinčič Maki je delal pri kmetu Makoncov od 5. ure zjutraj do 8. zvečer in je zaslužile le dve obleki in dva para spodnjega perila. Isti primeri so z mladinci Majcen Štefanom, Bistrotič Francom, Vučko Marijo, Horvat Martinom, Vrbljak Franciško itd. Večina teh mladincev je spalo v hlevu.

Vsi ti mladinci, ki so šele v mladinski brigadi spoznali žoljenje, ki je vredno cloveka, so sklenili, da ne gredo več v službe k prejšnjim kmetom. Mladinska organizacija in uprava za delo jim bosta pravočasno preskrbeli primerno zaposlitev, izkoriščevalce pa bo naša oblast poklicala na odgovornost. M. I.

Ljudska kritika pomaga odpravljati nepravilnosti

Sv. Pavel pri Preboldu, septembra. — Tovariš O. I. iz Kaplje vasi je poslal prejšnji mesec tale dopis:

»Pešpot, ki vodi iz Grajske vasi proti Kaplji vasi in nato proti tekstilni tovarni v Sv. Pavlu, uporablja kot bližnjico mnogo ljudi, največ pa tovarniški delavci in delavke iz raznih krajev Savinjske doline in kmetje iz Kaplje vasi kot kolovoz s svojih parcel. Pot vodi v bližini vasi čez dva lesena mostova, ki sta v zelo slabem stanju. Polomljene mostnice brez varnostnih ograj so stalna nevarnost za pešce in kolearje, ki se vračajo ponoči z dela, in za voznike z živino.

Krajevni ljudski odbor Sv. Pavel pri Preboldu, v čigar območju sta mostova, naj poskrbi, da se ugotovi, čigava dolžnost je popravljanje teh mostov. To je

potrebno čim prej napraviti, da se pravčasno preprečijo sicer neizogibne nesreče.»

Uredništvo »Ljudske pravice« je dopis poslalo krajevnemu ljudskemu odboru Sv. Pavel pri Preboldu s prošnjo, naj takoj obvesti, kaj misli ukreniti. Te dni je KLO Sv. Pavel odgovoril:

»Sporočamo vam, da smo dopis vzeli na znanje in se zahvaljujemo za opozorilo. Zadevo mosta smo obravnavali na odborovi seji. V proračun smo vstavili primerno postavko v znesku 25.000 din za popravilo mosta. Ko bo kredit odoben, začnemo s popravilom, da odstranimo nepravilnost v našem komunalnem gospodarstvu.«

Poročilo iz naših krajev

MARIBOR. — Dramatekar skupina sindikalne podružnice tovarne pohištva je od aprila do danes uprizorila že tri dramska dela, in sicer »Zadnje srečanje«, »Vrnitev« in šaljivko »Sovjetskega avtorja «Milijon težav». Posebno mnogo uspeha je žela s trojejaniko »Milijon težav«, pri kateri je pomagal član Narodnega gledališča v Mariboru tov. Mlakar. Na željo gledalcev v podjetju so morali igro ponoviti, nato pa so igrali še v predilnici in tkalnici v Mariboru. Zaradi dobrega uspeha jih je povabil na gostovanje še KLO Limbuš. Ob uprizoritvi v Limbušu je bilo med kmečkim ljudstvom veliko navdušenje. V Limbušu jim je KLO mnogo pomagal pri propagandi za obisk predstave in pri ureditvi dvorane. Te ga pa so pogrešali pri nastopu v predilnici in tkalnici v Mariboru, kjer so imeli velike neprilike pri ureditvi dvorane in neprijeten odnos kulturnih delavcev. Uspehi pri zadnjih prizreditvah so dramski skupini dali novega poleta

in že so pričeli študirati novo igro »Maturas«, da bodo delavcem nudili novo razvedrilo.

Člani sindikalne podružnice pohištva pa so se zadnje nedelje polnoštevno odzvali tudi prostovoljnemu delu v gozdarskem tednu. Delali so pri Sv. Ožboltu na Pohorju. 43 prostovoljcev je opravilo skupno 258 ur. Kolektiv podjetja se je obvezal, da bo avgusta napravil 7500 prostovoljnih ur, napravil pa jih je 8500, in sicer 5000 za gradnjo združnih domov, 3500 pa za podjetje.

TOLMIN. — Na planini Razor pod Škribno 1300 m nad morjem, so preteklo nedeljo odprli novo planinsko kočjo. Pri postavitvi so mnogo prispevali člani planinskega društva iz Tolmina. V kočji, ki bo prihodnje leto stalno oskrbovana, je prostora za 25 do 30 oseb. Dohod do kočje je mogoč s tolminske in bohinske strani. Od tod se nudi lep razgled do Judranskega morja, na Triglav in na verigo Julijskih alp ter Karavank. —Još.

Ob tednu gasilstva

Požarna varnost v naši industriji

Najobčajnejši vzroki požarov v industrijskih podjetjih so ne previdnost in malomarnost, možna pa je tudi sabotaža. Zato je neobhodno potrebno, da vse delavce in nameščence dobro seznanimo s požarno varnostnimi predpisi. Prav tako so naše oblasti že, ali pa še bodo prepisale katere večja podjetja morajo vzdrževati lastne gasilske enote, tako da bo v podjetju stalno določeno število gasilcev. Manjša in srednje velika podjetja, ki niso toliko v nevarnosti da nastopi požar bodo imela lahko gasilsko enoto sestavljeno iz delavcev in nameščencev, ki bodo po potrebi takoj vršili gasilsko službo. V času počitka morajo imeti taka podjetja gasilsko stražo, ki jo sestavljajo posebni uslužbenec — nočni čuvaji ali pa delavci in nameščenci, ki stanujejo v tovarni ali njeni neposredni bližini.

Industrijski gasilski kadri morajo biti strokovno dobro izveščani. Zato je potrebno ustanavljati posebne gasilske tečaje, na katerih bodo poleg predavateljev — gasilcev predavali tudi obrtni strokovnjaki, ki bodo opozorili tečajnike na posebne požarne nevarnosti na določenih objektih, ki požar lahko povzro-

čijo, širijo ali pa ovirajo gašenje. Prav tako so večkrat potrebne gasilske vaje, na katerih se bodo gasilci učili pravilnega ravnanja z gasilskim orodjem. Upoštevati je treba možnost izbruha in širjenja požara v posameznem objektu, v več podjetjih skupaj ali v celotnem podjetju naenkrat. Vsaka vaja naj se prav dobro pripravi in nariše skica, ki jo lahko ne izvršeni vaji tudi popravimo in izpremenimo. Na vsi način bomo po nekaj vajah imeli celotni obrambni nadrž podjetja. V skice je treba vrisati zlasti nahajališča vode (n. pr. hidrante), cevovode z označeno dolžino v metrih, eksplozivne napeljave, nahajališča eksplozivnih ali lahko vnetljivih snovi itd.

Končno je za vsako industrijo še posebno važna povezava z najbližjo prostovoljno gasilsko četo. Proučiti je treba najhitrejši in najprilagodnejši način obveščanja in omogočiti čim hitrejši prihod gasilcev. Za majhna podjetja je priporočljivo, da prispevajo najbližji gasilski četi letno določen znesek za nabavo in vzdrževanje gasilnega orodja in vključijo čim več svojih delavcev v te čete. B. J.

Delo ljubljanskih frontovcev na štirih velikih gradbiščih

OF Ljubljane je prevzela v letošnjem letu organizacijo in vodstvo prostovoljnega dela na štirih velikih gradbiščih. S tem je bil storjen velik korak naprej in prostovoljno delo je dobilo močno pobudo, ki je razgibala nove množice ljubljanskih frontovcev, da so se vključili v socialistično tekmovanje. Poglejmo, koliko dela so opravili ljubljanski frontovci doslej na teh štirih gradbiščih.

»PROGA V. KONGRESA«

Za razvoj Ljubljane proti severu je nujno potrebno speljati tovarni promet iz sredine mesta, na skrajno periferijo. V ta namen se gradi odcep železnice od Laz oziroma iz Zaloga skozi Črnuče in St. Vid do Viča. Na tej obvojni progi bodo porabili del trase tiste železnice, ki so jo zgradili med okupacijo Nemei, na novo pa trasirajo progo od St. Vida do Viča. Za zgraditev te proge je treba izkopati in prepeljati 4—6 km daleč 300.000 m raznega materiala in zgraditi dva velika useka. Zaradi objektivnih težav, ki se skoraj vedno pojavljajo, ko se začne delo na tako velikih gradbiščih, in pa zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev, tračnic, poljske lokomotive itd. je delo precej zaostalo za planom. Za nemoten prevoz od kraja izkopa do naspisa je treba položiti 6 km poljskega tira. Do konca avgusta so ga položili 2.700 m.

Delo na »Progi V. kongresa« je doslej močno ovirala talna voda in je bilo nujno potrebno napraviti odtočne kanale, da se talna voda odteka. Vsa ta dela v zvezi z melioracijo tal v planu niso bila predvidena, terjala pa so doslej največ delovnih sil. Pri gradnji si pomagajo z dvema buldožerjema in z bagerjem. Na tem gradbišču dela mladinska delovna brigada, ki šteje 56 brigadirjev. Do konca avgusta je delalo tu 33.339 prostovoljnih delavcev, ki so opravili 155.600 ur, ročno izkopali 8.607 m² materiala, očistili 4.290 m² zemljišča, izkopali 38.370 ruš in položili 5.276 m poljskega tira. Usposobili so poljske lokomotive, ki so bile že izranžirane, prav tako tudi bager in oba buldožerja, ki so bili skoraj že nerabni in za katere je bilo treba v železniških delavnicah izdelati nove nadomestne dela.

PRETOČNI KANAL

Ves pretočni kanal meri 806 m, a filnančni plan je določil, da bodo zgradili samo 624 m. Gradnja naj bi bila zaključena do 31. oktobra. Toda predvideni plan je bil dosežen že 21. julija. Od 21. julija delajo na pretočnem kanalu naprej in bodo zgradili ves kanal do 20. septembra, kakor določa plan. Do konca avgusta je bil izpolnjen plan že 92 odstotno. Težave, ki so nastale tudi na tem gradbišču, so se v drugem dvomesečju stopnjevale. Teren, kjer grade zadnjih 200 m kanala, je izredno težaven zaradi izvirkov vode iz tal, v katerih so zelo debele plasti konglomerata in filovce. Ker ne morejo uporabiti kompresorja, ki je nujno potreben pri delih v kamnolomu, si pomagajo z eksplozivni, da razstreljujejo konglomerat.

Na tem gradbišču je delalo do konca avgusta 15.266 prostovoljnih delavcev, ki so opravili 97.107 ur. Izkopali so 8.828 kub. metrov materiala in položili 691 betonskih kadunj.

STANOVANJSKI BLOK NA AMBROZEVEM TRGU

Na gradbišču na Ambrozevem trgu bodo zazidali s 5 stanovanjskimi bloki 2.561 m stanovanjske površine. Stanovanjski prostorji bodo merili 12.805 m. Tu je delalo do konca avgusta 14.408 prostovoljnih delavcev, ki so opravili 76.247 ur. Izkopali so 4.325 m² materiala, zazidali 937 m² zidu in zabetonirali 700 kub. metrov betona. Podrli so 1.193 m² starega opečnega zidu. Tu dela poleg prostovoljnih delavcev samo 6 stalnih zidarjev in tesarjev, ki sicer dobivajo plačo od svojih podjetij, toda pri podjetjih opravljajo njihovi tovariši kolektivno s prostovoljnimi delom njihovo delo. Dvomesečni plan je bil presežen za 9%, celotni plan pa dosežen samo 55 odstotno. Vzrok je predvsem pomanjkanje materiala, železa in cimenta, zelo pa je oviralo delo tudi slabo vreme. Samo v zadnjih dveh mesecih je bilo izpubljenih zaradi dežja 16 delovnih dni.

MODERNIZACIJA DOLENJSKE CESTE

Dolenjska cesta bo modernizirana v dolžini 3,5 km v smeri proti Novemu mestu. V ta namen je bilo treba naprej

opraviti vsa kanalizacijska in vodovodna dela. Odvodni kanal v dolžini 1.500 m je dokončno zgrajen. Vodovodni cevi so položene zdaj pod bodoče hodnike za pešce in sicer v dolžini 1.700 m. Pri teh delih so bile največje težave s talno vodo, na katero so naleteli že približno v globini od 50 cm naprej. Zato so morali ob vsaj cesti napraviti dreznave v globini 2,5 m, da bi zajeli talno vodo, ki teče z Golovca.

Do 31. avgusta je delalo na Dolenjski cesti 23.247 prostovoljnih delavcev, ki so napravili 119.220 ur. Izkopali so 8.115 m² raznega materiala ter napeljali 6.004 m² materiala za betoniranje in utrditev cestišč. Ceste je bilo tlakovano do avgusta 1020 m. Samo kocke polagajo strokovnjaki, vsa druga dela opravljajo prostovoljci.

Na Dolenjski cesti dela tudi mladinska brigada, ki je štela v avgustu 72 mladincev, v juliju pa samo 56. Ta brigada je zaposlena v glavnem pri prevozu materiala iz gramoznih jam. Največje težave povzročajo na tem gradbišču pomanjkanje avtomobilov za prevoz materiala. Pomagajo si z mobilizacijo avtomobilov in šoferjev ob sobotah in nedeljah, ko vozijo in izpolnjujejo svoje prevzete obveznosti. Tudi večino materiala dovažajo prostovoljni delavci. Celotni plan modernizacije ceste, ki mora biti končana do 27. novembra, je bil dosežen v gradbenih delih do konca avgusta za 62%, pri dovažanju materiala pa samo za 54%, kar je posledica pomanjkanja prevoznih sredstev.

Stanovanjsko naselje gradi za svoje delavstvo uprava zagrebške tovarne žarnic. Zidati so začeli ob koncu avgusta. V prvi etapi bodo zgradili pet stanovanjskih hiš za družinska stanovanja. Gradnja pa tudi veliko posloje za 28 samostojnih stanovanj. Delavstvo se bo prihodnje leto veselilo v petdeset novih stanovanj. Nameravajo zgraditi še številne hiše. Prihodnje leto bodo pridobili ob koncu druge gradbene etape prav tako 50 stanovanj. V Zagrebu gradi tudi železniška direkcija stanovanjsko naselje za železničarje. V dveh nadstropnih hišah bodo pridobili najprej 30 družinskih stanovanj.

FIZKULTURA

Drugi dan tekmovanja železničarjev-sportnikov FLRJ

Ljubljana, 20. septembra. — Danes se je nadaljevalo tekmovanje železničarjev — sportnikov za prvenstvo FLRJ. Tekom dneva so se nadaljevale tekme v odbojki, nogometu ter namiznem tenisu. V Centralnem kopalnici pa se je zaključilo tekmovanje v plavanju in vaterpolu. V igrah odbojke za ženske ekipe, ki so se šele pričele, se je zlasti izkazala ekipa Maribora, ki je igrala proti ženski ekipi Spartaka iz Subotice ter jo gladko premagala. Rezultati v odbojki so: moški: Zeleznikar (Indija): Zeleznikar (Beograd) 1:3 (12:15, 5:13, 15:13, 3:15); Zeleznikar (Maribor): Zeleznikar (Sombor) 3:0 (15:7, 15:4, 15:6); Lokomotiva (Zagreb): Zeleznikar (Hrušica) 3:0 p. f.; Rabotnički (Skoplje): Zeleznikar (Sarajevo) 0:3 (5:15, 8:15, 4:15); Zeleznikar (Niš): Zeleznikar (Ljubljana) 0:3 (6:15, 3:15, 9:15); Lokomotiva (Kijinda): Zeleznikar (Kosovo) 3:0 (15:3, 15:12); Spartak (Subotica): Zeleznikar (Divaca) 3:0 (15:0,

15:5, 15:4); Zeleznikar (Sarajevo): Zeleznikar (Niš) 3:0 (15:5, 15:7, 15:11); Zeleznikar (Ljubljana): Zeleznikar (Kosovo) 3:0 p. f.; Zeleznikar (Divaca): Rabotnički (Skoplje) 0:3 (7:15, 0:15, 13:15); Zeleznikar (Jesenice): Lokomotiva (Novska) 0:3 (9:15, 1:15, 15:17); Zeleznikar (Maribor): Zeleznikar (Beograd) 3:0 (15:7, 15:7, 15:14);

Ženske: Maribor: Spartak (Subotica) 2:0 (15:12, 15:7); Zeleznikar (Beograd): Zeleznikar (Ljubljana) 2:1 (15:7, 8:15, 15:6).

Tekom današnjega dneva so se pričela tudi moštvena prvenstva v namiznem tenisu. Tekme niso bile ravno najbolj zanimive. Rezultati tekmovanja so: Člani: Lokomotiva (Zagreb): Zeleznikar (Indija) 5:0; Spartak (Subotica): Lokomotiva (Novska) 5:0. V moštvo Spartaka je igral državni prvak Harangoza ml. Zeleznikar (Sombor): Zeleznikar (Hrušica) 5:0; Zeleznikar (Skoplje): Zeleznikar (Maribor) 5:0.

Člani: Lokomotiva (Zagreb): Zeleznikar (Beograd) 3:0; Zeleznikar (Maribor): Zeleznikar (Ljubljana) 3:2.

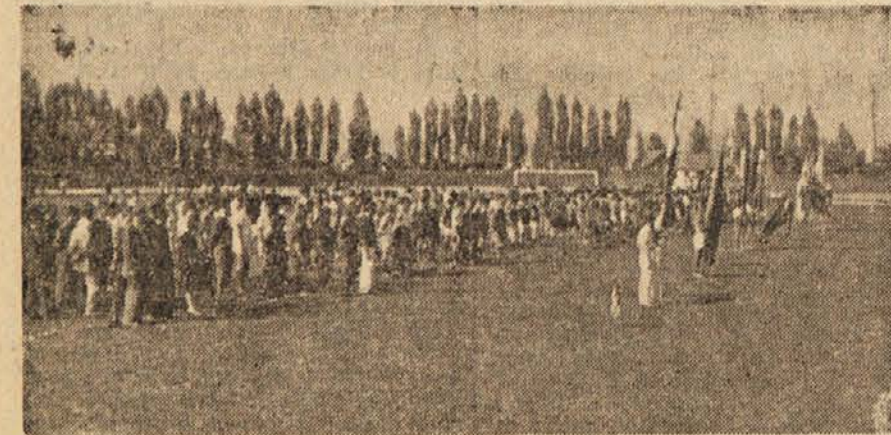
Pokali za zmagovalce v posameznih panogah

Mladinci: Zeleznikar (Beograd): Zeleznikar (Ljubljana) 5:0; Spartak (Subotica): Zeleznikar (Maribor) 5:0.

V nogometni tekmi so mladinci Zeleznikarja iz Ljubljane presenetili z zmago z rezultatom 2:0 nad Zeleznikarjem iz Indije.

V enakovredni igri med Lokomotivo iz Zagreba in Dinamom iz Niša so zmagali Zagrebčani z rezultatom 1:0. Ena najlepših iger večernjega in današnjega tekmovanja je bila igra med Spartakom iz Subotice in Rabotničkim iz Skoplja. Zmagal je Spartak v podaljškem z rezultatom 3:2 (1:1). Mladi železničarji iz Hrušice niso bili kos mladincem iz Kosovega polja ter so morali kloniti z rezultatom 3:0.

Ob času, ko to poročamo, so se pričele na igrišču ob Domu Ljuba Serceja prve tekme v košarki, katerih rezultate bomo objavili v naslednji številki.

S svečane otvoritve tekmovanja

Zopet nered na nogometnem igrišču

Ni pretleko se teden dni, ko smo štitali v naših časopisih o nešportnem izgedu na nogometnem igrišču v Domalah. V četrtek se je pripetil zopet nešportni dogodek na igrišču v Tržiču na tekmi med SFD Udarnikom in FD Tržičem. Ta dogodek je bil zopet žalostna slika pristranske publike, v kateri je bila ogrožena telesna varnost sodnika in službojučega. Mislimo, da v naši novi fizikalni nima publika na noben način pravice sama obračunavati s sodnikom in službojučim organom, kateri žrtvujejo svoje proste dneve in ure za razvoj fizikulture. Zato so pristojna le fizikalna disciplinska vodstva, na katere se lahko vsakdo obrne. Pričakujemo, da bo pristojno fizikalno vodstvo pozelo ob takih neredih na športnih igriščih najstrožje mere in v krali zavrlo nevarnost izgedov, ki so bili mogoči le v predaprilski Jugoslaviji. N.P.

Posvetovalna konferenca klubov Ljudske tehnike LRS

V nedeljo je bila v Ljubljani konferenca klubov Ljudske tehnike LRS, ki je imela namen pregledati sedanje stanje in delo klubov Ljudske tehnike v naši republiki in perspektivno označiti bodoče naloge klubov in krožkov.

Iz organizacijskega poročila sekretarja republiškega odbora je bilo razvidno, da je organiziranih doslej 31 klubov, z 43 klubov pa so osnovani iniciativni odbori, ki pripravljajo vse potrebno za ustanovni občni zbor. Razmeroma zelo slaba udeležba zastopnikov posameznih klubov na konferenci je pokazala, da so bili klubi o konferenci slabo obveščeni, odnosno, da niso obvestila o konferenci sprejeli takko, kot bi bilo v ozirom na važnost konference potrebno. Predsednik republiškega odbora Ljudske tehnike tov. ing. Valentič je v obširnem referatu očrtal naloge klubov, ki morajo prenesti težišče študija na one panoge tehnike, s katerimi se seznanjajo člani klubov pri vsakdanjem delu v produkciji. Klubi tehnike naj prvenstveno pomagajo reševati vprašanja kadrov za naše nove tovarne in industrije, poleg tega naj z dvigom tehniške izobrazbe naših delovnih množic, posebno mladine, omogočijo neprenehno izpolnjevanje in dvigati tehniško raven naše armade.

Diskusija je pokazala, da imajo klubi na terenu težave, ki so deloma objektnega značaja, n. pr. pomanjkanje potrebnih materialov in sredstev za praktično delo, pa tudi na težave, ki bi se jih dalo z iniciativnostjo in sodelovanjem z raznimi forumi ljudskih oblasti in množičnih organizacij odstraniti. Posebno velja poudariti, da morajo biti klubi tehnike najtesneje povezani z upravami podjetij in sindikalnimi podružnicami, ker je od sodelovanja teh v največji meri odvisen uspeh dela v klubu. M. K.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 20. septembra: Depresija, ki se gibljejo z Atlantika preko Skandinavije proti vzhodu, so sprožile hladni kračen tok od severa. Prva hladna fronta je dosegla Čenko in srednje Nemaljo, in se giblje proti jugu. Vseokoli značilni pritisk nad Atlantikom, ki se je razširil tudi na severne predele Océana, zagotavlja severozapadno smer višinskih vetrov, kar pomeni za Slovenijo ugodne vremenske razmere zaradi njihovega poljavnega tona. V zvezi s tem je računati na delno uničenje hladnih front, ko bodo prekoračile Alpe.

Vremenska napoved za torek, 21. sept.: Zašeno močnejše pooblačitve, ter možnost manjših padavin, zlasti na vzhodnem Stajorskem. Pozneje pri močnih severnih vetrovih spremenljivo do jasnega vremena, hladnejša.

Domache vesti

V Aleksincu so bile odigrane 2 nogometni tekmi in 1 tekma v odbojki. Moštvo delavcev tamošnje industrije in obrtnikov iz Niša je premagalo moštvo Aleksinca s 6:5 (3:0), moštvo garnizije pa je premagalo FD Ljubice Nikolič iz Aleksinca s 4:1. V odbojki je garnizija premagala Ljubice Nikolič z 2:1.

Pri motodirakih, ki so bile v Mostaru, je sodelovalo 25 vozačev. Tekmovanja so trajala 12 km v 4 skupinah. Najboljši uspeh je pokazal Ziljak Koliakovič.

Letalsko društvo »Zarko Majcen« iz Maribora je organiziralo letalski miting v Murški Soboti, na katerem je bil izveden bogat program. Sodelovala so motorna letala in jadralna letala. Razen tega so tekmovali plinirji s svojimi letalskimi modeli. Letalski instruktor Mainu je izvedel 2 skoka s padalom in to: s 3000 m motornega letala in s 1000 m jadralnega letala.

Teniška zveza Hrvatske bo odprla 1. teniško šolo v LR Hrvatski, v kateri bodo s sistematičnim, teoretičnim in praktičnim delom vzgojili nove teniške igralce.

V šolo bodo sprejeli mladinca in pionirje stare do 16 let. Naše najmlajše teniške igralce bodo poučevali teniški instruktorji, pa tudi teniška igralca Mitlić in Palada. V Požarevcu so ustanovili odbor, ki bo izvedel akcijo za izgraditev fizikalnega stadiona v mestu. Prostor za novi stadion je daroval mestni ljudski odbor, medtem ko bodo izvajala dela delovne brigade fizikalnih, teoretičnih in praktičnih delom vzgojili nove teniške igralce. V šolo bodo sprejeli mladinca in pionirje stare do 16 let. Naše najmlajše teniške igralce bodo poučevali teniški instruktorji, pa tudi teniška igralca Mitlić in Palada.

Na sindikalnem turnirju v špindlerjevih Milinih je Jugoslavija zasedla 2. mesto

Špindlerjev Milini, 20. sept. V prekinjeni partiji iz četrtega kola sta jugoslovanska mojstra inž. Vidmar in Puc klub boljšim pozicijam remizirala z Szabojem in Barco. Končni rezultat srečanja Madžarska-Jugoslavija je torej 2 in pol: 1 in pol v korist madžarske reprezentance.

V zadnjem kolu so bila na sporedu srečanja med Poljsko in Českoslovaško in med Madžarsko in Švicco. Poljska je proti priškovanju premagala Českoslovaško z rezultatom 2 in pol: 1 in pol (Paehman-Gadalinški 1:0, Zita-Tarnowski 0:1, Sapfel-Richter remi in Grinfeld-Ujtelki 0:1), Madžarska pa Švicco s 4:0.

Končni plasman ekip je naslednji: 1. Madžarska 12 in pol, 2. Jugoslavija 9 in pol, 3. Poljska 8 in pol, 4. Českoslovaška 8 in 5. Švica 1.

Drugo mesto na sindikalnem turnirju predstavlja za jugoslovansko reprezentanco velik uspeh, saj je nastopila s svojo drugo ekipo. Najboljši individualni uspeh je dosegel na drugi deski mojster S. Puc, ki je eno partijo dobil in tri remiziral.

Mladinsko prvenstvo FLRJ v šahu

Celje, 19. sept. Danes je bila odigrana prekinjena partija iz XII. kola med Matanovičem in Bardunom, ki se je končala remi. Remizirala sta tudi Vrhovec in Boškovič, Bogdanovič pa je premagal Nikolovskega.

Popoldne je bilo igrano XIII. kolo. Rezultati so naslednji: Boškovič-Krzničarić remi, Cvjetkov-Vrhovec 0:1, Štrbič-Bogdanovič 1:0, Miholič-Krstič 0:1, Bardun-Zepić remi, Njegovan-Matanovič 0:1, Osmanović-Bajec remi.

Partija Nikolovski-Ivkov je prekinjena v končni neenakih lovcev, v kateri ima Ivkov kmeta več.

V nadaljevanju prekinjenih partij je Ivkov premagal Nikolovskega.

V ponedeljkem so igrali predzadnje kolo z naslednjimi rezultati: Krznarić-Bajec 1:0, Matanovič-Osmanović 1:0, Zepić-Njegovan 0:1, Krstič-Bardun 1:0, Bogdanovič-Miholič remi, Ivkov-Štrbič 1:0, Vrhovec-Nikolovski 1:0 in Boškovič-Cvetkov 1:0.

Konjske dirke v Beogradu

Beograd, 20. septembra. Včeraj je bila prirejena na konjskem dirkališču v Beogradu tekma »Republika« na 3.200 m za konje do 4 let starosti.

Lanskoletni zmagovalce v derbju »Kondor« je potrdil še enkrat, da je najboljši dirkač. »Kondor« je z lahkoto zmagal pred »Vilo II.« in »Belančicom«, čeprav je nosil 63 kg težkega jahalca. »Kondor« je lastina konjušnice »Karadjordjevo«.

Tekmo »Jastreba« je dobila na 1.400 metrov »Lepora« pred »Finstrom« in »Birdo«. Tekmo doletovnikov je dobil Palmivinač pred »Kosovicem« in »Korbinjo«. Handicap triletnih konj je dobil »Explosion« pred »Donno« in »Ljubomiro II.«.

Kasaški kriterij triletnih konj je dobil »Lepša« pred »Borom« in »Boreom«. Druge kasaške tekme sta dobila »Murošč« in »Babac«.

Opozorilo planincem

Od 26. t. m. dalje bodo zaprte planinske postojanke. Gore bodo sedaj odprte le do dobro izvežbanim sinjskim posetnikom zasneženih in ledenih gorskih potov. Vabimo zato vse, ki bi se radi naužili planinskih lepot, naj se teh nekaj dni izrabiijo v čim večji meri. Gore so sedaj še dostopne za manj izvežbane turiste, katerim ne bo težko iti od in d oškrbnovanostojanke. Zaposleni gostje zora pa bodo naleteli na vse večje težave, zato se vsaj naprej opozarjamo, naj se ne odpravljajo po navadnem datumu neizvežbanih gostje v gore brez dobrega vodstva, posebno ko bo v oktobru gora od dlavca zahtevala mnogo več sposobnosti in opreme, kot polati.

Turnir PTT uslužbencev na Bledu

Bled, 19. septembra. — V prekinjeni partiji 6. kola sta se Eržen in Sušnik sporazumela na remi. Rezultati 7. kola so naslednji: Štuk — Višner 0:1, Simič — Cvek 0:1, Lihteneker — Germek 0:1, Sušnik — Cizmesinkin, remi, Gajević — Eržen remi. Partija Omorac — Dolič je prekinjena v nejasni poziciji. Kojič — Krepek pa sta prekinila v dobljeni poziciji za Kojiča. Partija Srcev — Erker je bila odložena zaradi boleznij zadnjega.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz sedmega kola je Kojič premagal Krepeka, Omorac pa Doliča.

Osmo kolo je prineslo prvi poraz mojstreku kandidatu Germeku in obenem tudi spremembo v vodstvu na tabeli. Rezultati osmega kola so naslednji: Cizmesinkin—Gajević 0:1, Germek—Sušnik 0:1, Eržen Srcev 1:0, Dolič—Lihteneker 1:0, Cvek—Omorac 1:0, Kojič—Štuk 0:1 in Višner—Simič remi. Partija Krepek—Erker je bila prekinjena v dobljeni poziciji za Erkerja.

Stanje po 8. kolu: Germek in Cvek 7, Gajević 6 in pol, Sušnik, Eržen 6, Erker 5 (2) itd.

GLEDALIŠČE

DRAMA — LJUBLJANA

Četrtek, 23. ob 20: Turgenjev: »Mese dni na kmetih«. Premiera. Izven. (Predstava v Operi).
Sobota, 25. ob 20: Turgenjev: »Mese dni na kmetih«. Izven. Predstava v Operi.
Nedelja, 26. ob 15: Šeridan: »Sola za obrokovanje«. Izven. Predstava v Operi.

OPERA — LJUBLJANA

Torek, 21. 9. ob 20: Beethoven: »Fidelio«. Izven. Gostovanje Valerije Heybalove.
Sobota, 22. ob 20: Balletni večer. Dvojak-Minkar: »Cekin ali zosli«. Kozina-Minkar: »Diphone«. Izven.
Petek, 24. 9. ob 20: Čajkovski: »Evgenij Onjegin«. Izven.

DRAMA — MARIBOR

Sobota, 25. septembra ob 20: Goldoni: »Kramarica Mirandolina«. Gostovanje v Velenju.
Nedelja, 26. septembra ob 15: Goldoni: »Kramarica Mirandolina«. Gostovanje v Velenju.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE — JESENICE

Nedelja, 26. septembra ob 15: H. Smetana: »Prodana nevesta«. Gostovanje ljubljanske Opere, pod vodstvom režiserja in dirigenta tov. Poliča Zorana, na jetnem gledališču ob Ukovi za Romavhom na Jesenicah.

OBVESTILA

Gotovinski plani — navodila obnovitvenim zadrugam

Obnovitvene zadruge, ki imajo svoje tekoči račun morajo sestaviti samostojen predlog gotovinskega plana, ki ga predložijo svoji okrajni poslovni zvezi. V kolikor pa obnovitvene zadruge nimajo svojega tekočega računa in so financirane po krajevnih ali okrajnih ljudskih odborih, morajo predloge gotovinskih planov sestaviti krajevni oziroma okrajni ljudski odbori. — Narodna banka FLRJ, Centrala za LRS Ljubljana.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča

K PLANSKI EVIDENCI V TRGOVINI

Za mesečno poročilo o blagajniškem iztržku po načinih trgovine po obrazcu TM-2 (za zbirno poročilo Trg - 8) dopuščamo do nadaljnjega, da poročajo poslovavnice samo o prodaji; podatka o nabavi in zalozah lahko opustijo. Če bi se tako moralo poročilo še naknadno primerjati podatki iz drugih poročil planske in operativne evidencie. Podatki v glavi obraza (stroka, število prodajnega osoba in poslovojni in dir.) morajo vedno ostati popolni. Odstaj ne more biti več razloga, da ne bi strogo v rokih dostavljali poročil TM-2 svojim trgovinskim poverjenicem brezpogojno vsi trgovski obrati na drobno. — Iz pisarne MTP.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov Primorje

DNEVNI SPORED ZA TOREK 21. IX.

5.30 Množične pesmi — 5.40 Napoved časa in poročila — 5.50 Jutranja talovadba — 6.00 Jutranji koncert — 6.30 Pesmi in pesni slovenskih narodov — 7.00 Radijski koledar, poročila in objave — 7.10 Klavir v ritmu — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 13.00 Na priložnost žaga igra Pino Muser, pri klavirju Mitja Zebra — 13.15 Bedni Smetana: Wallensteinova laborišče — simfonična pesnitev — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Operni balet — 14.45 Schumann in Schubert — skladatelj, ki ju poslušate v tem tednu — 18.30 Oddaja za pionirje. Naj pesem naša se glasi — 18.50 Glasbena medijra — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Male skladbe velikih mojstrov — 19.30 Časa in poročila — 19.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 20.00 Poja in zbor bolgarske armade, zbor češkega Radio in zbor praških nčiteljev — 20.30 Gosnodarska oddaja: v borbi za plan — 20.45 Operetni samospevi — 21.00 Josef Suk: Godalni kvintet. Izvajajo: Albert Dermelj, Udoš Prevorsek, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer in Marjan Lipovsek — 21.30 Lohček večerni spored — 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.30 Orkestralna glasba ruskih skladateljev — 23.00 Plesna glasba — 23.30 Zaključke oddaje.

KINO

LJUBLJANA UNION: Sovj. film »Učenka prvega razreda«, tednik.

MOSKVA: Sovjetski film »Sinova«, tednik. SLOGA: Sovjetski film »Sovjetski kinokoncert«, tednik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

LEJNI TIVOLI: Sovjetski film »Na meji«, tednik. — Predstava ob 20.30.

KODELJEVO: Angleški film »Sedma tanci«, tednik. — Predstava ob 20.

MARIBOR ESPLANADE: Sovjetska kulturna filma »Lov na kites« in »Sovjetska Bakširija«, tednik.

GRAJSKI: Sovjetski film »Zivljenje v Citadeli«, tednik. — Predstavi ob 18.30 in 20.30.

LEJNI MARIBOR: Sovjetski film »Čakaj me«, tednik.

CELJE METROPOL: Sovjetski film »Kutu-zov«, tednik.

DOM: Sovjetski film »Deček iz »redmetaja«, tednik.

KRANJ MESTNI: Češki film »Janošik«, tednik.

PTUJ: Češki film »Veseli študent«, tednik.

NATEČAJ

RADIJSKI ORKESTER TITGRADA

potrebuje glasbenike

8 violinistov, 2 violista, 1 čelista, 1 kontrabasista, 1 flavtista, 2 trobentača, 1 trombonista, 1 hornista in 1 pianista. — Preizkušnja bo 15. oktobra v Radijski postaji Titograda ob 8. uri zjutraj. Stanovanje za samce in družine zagotovljeno. Potne stroške ob prihodu na preizkušnjo prevzame Radijska postaja v Titogradu

KNJIGOVODJE-BILANCISTE

potrebujemo takoj za popoldanske ure ali celodnevno, proti honorarju. Uglasiti se pri Glavni direkciji Republiških kmetijskih gospodarstev Slovenije v Ljubljani, Breg 6-II.

KUPIMO VEČ DOBRIH krojaških šivalnih strojev

(tudi električne). — INDUSTRIJSKI MAGAZIN, ZELEZARNA JESENICE

SINDIKALNA PODRUŽNICA TVORNICE DUŠIKA — RUSE

potrebuje za svojo godbo na pihala GODBENIKE za bas-krilovko in efonium-bariton. Prijavljencem je zagotovljeno odgovarjajoče zaposlenje v Tovarnici dušika Ruse

UMRI JE MIHA KERNJAK

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev je izgubila svojega ustanovnega člana, dolgoletnega odbornika, blagajnika in najboljšega tovariša. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu. Ljubljana-Viž, 20. septembra 1948.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev Ljubljana-Viž

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Dušan Bois — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 — Uprava: Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.

DNEVNE VESTI

Pri glavni direkciji za eksploatacijo železnic v Ljubljani se bo vršila v četrtek 20. septembra t. l. konferenca za novi vozni red 1948-1950, s pričetkom ob 10. uri. Pozivamo vse javne ustanove, podjetja in sindikate, ki so zainteresirani na vozem redu, ali žele spremembo lokalnih vlakov obstoječega voznega reda, da se udeležijo konference po svojih zastopnikih. Predlogi se lahko dostavijo tudi pisмено. Na kasnejše predloge ali želje se ne bomo mogli ozirati — GDEZ Ljubljana.

V Kranju bo v torek, 21. septembra ob 20. uri v dvorani Prisrčnega gledališča ustanovni zbor osrednjega sindikalno kulturno-umetniškega društva »France Prešeren«. — Vabljeni vsi, ki so zanimati za kulturno in umetniško delo v našem mestu. 2399

Avtobusna proga Boh. Bistrica—Savica bo obratovala do 1. oktobra.

ŠOLSTVO

Nižja gimnazija — Zalec. Pričetek rednega pouka bo v četrtek, 21. septembra ob pol 8. uri zjutraj. — Ravatelj: 3406

Drž. šola za umetno obrt v Ljubljani. Sprejemni izpiti za 1. letnik ob 28. in 29. septembra t. l. Začetek v torek 23. t. m. ob 9 uri zjutraj v šol. prostorih na Maršovem trgu št. 5-II (bivši Novi trg). Po sprejemnih izpiti je vpisovanje, ki se zaključijo za prve in druge letnike 30. t. m. Pri vpisu je potrebno 60 din za vpisnino in 200 din za knjižico. Prijave so kolikorje z 10 din. Obenem je sprejemanje naknadnih prostev, za sippendije. Prošilci ne takoj drigom, v šol. pisarni formulirje in navodila. Redni pouk se prične 1. oktobra 1948. 3411

Na Medicinsko fakulteto v Ljubljani so sprejeti v štud. letu 1948-49 za civilno in vojno smatirto ter stomatologijo naslednji prijavitelji novinci:

Ambrožič Jožica, Andolšek Lidija, Avšič Leon, Bojkovič Ožca, Blagovič Milica, Boka Vekoslav, Božič Zvezdana, Bratina Ljudmila, Brezgan Vanjosa, Bren Marja, Brončič Vinko, Burg Sonja, Christof Miloš, Cirman Fedor, Cuder Alma, Čonč Julijana, Dolenc Anton, Drašler Marija, Drstvenšek Ivan, Erjavec Helena, Erjavec Marjan, Fazarin Franc, Forštesin Breda, Francič Alojzija, Gams Zdenko, Gregorčič Bojan, Gregorič Benon, Groselj Majda, Habuš Antonija, Homan Anton, Jeglič Zeljko, Jerina Zdenko, Jerob Marjan, Jezeršek Pavel, Jurman Božena, Južnič Vladoša, Kalan Andreja, Kalan Marija, Karčič Niko, Kele Srečko, Kerkož Franc, Kokalj Franciška-Darinka, Kosičina Nataša, Košak Martin, Kozina Ivana, Kranjc Stanka, Kralj Miloš, Kratochvil Branko, Krizman Franc, Kumelj Silva, Kurbus Janja, Kuzar Boris, Lavrenčič Dušan, Lobe Milena, Lokar Marieta, Lovšin Cveta, Lubelj Borut, Maček Breda, Malešič Milka, Marolt Jože, Marolt Marija, Matuš Julijana, Mažgon Jožica, Mehle Jožica, Miklavc Marija, Miklavčič Ljudmila, Miklavčič Jože, Mirgorodsky Aleksander, Mlakar Vido, Modič Samo, Narloš Marjan, Nardin Aloksander, Nograk Judita, Oblak Peter, Ograjšek Zdravko, Pavlovič Milena, Perič Zdravko, Perko Otokar, Perme Ana, Peterlin Alojzij, Petric Alojzija, Pichler Elizabeta, Pintar Luka, Pinterič Bodo, Pinterič Dita, Pirc Bojan, Plešnič Stojan, Pogačnik Miloš, Poljanar Bogdan, Poljak Jožef, Porekar Mladen, Praprotnik Franaška, Pucher Marija, Pukač Nada, Puzar Alojz, Puzar Ruzica, Rešek Franc, Rihtarčič Janez, Rizman Alojzij, Robič Andrej, Rojnik Ljuba, Rupret Viktor, Rus Franc, Schaubach Edita, Skoberne Zlatan, Srebrnič Julij, Stančič Majda, Savnik Elga, Šebenik Rozalija, Skarja Nada, Škerbič Heda, Sopar Slavko, Šumi Tatjana, Tanolič Danica, Tepina Edvard, Trnava Marija, Trojar Marija, Trstenjak Jože, Udovič Leon, Urb Marjan, Valič Alojzij, Valič Josko, Veselič Marija, Vrečko Rudolf, Weber Milko, Wolhno Mitja, Zakrajšek Ivan, Zavrnik Gorazd, Zdešar Volteh, Zellhofer Jožef, Zupančič Mirko, Zagar Marija, Zele Terezija-Milena.

Pogojno sprejeti novinci in sicer: Črepinšek Anton, Iršič Edvard, Keško Ljerkar, M